...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...рят-Монголой ҮНЭН

...й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 42 (7950)
ФЕВРАЛИИН 18
СУББОТО
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ерээдүй манда хабаадана, юуб гэбэл, бидэнэр манай агуухэ багша Ленинэй зааһан тон лэ зүб замаар урагшаа найдамтайгаар зорижо ябанабди. Ниитын үнэн зүйтэй байгуулалта бии болгохо гэһэн үзэл бодолоор, демократиин ба социализмын үзэл бодолоор зоригжоһон хэдэн зуу миллион хүнүүд маниие, манай ханинарые тойрон нягтаржа байна.

(Партиин XX съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ).

...ветскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

...дын февралиин 15-най үглөөнэй заседани

...Союзай Коммунистиче... ...н XX съезд хүдэлмэреэ ...улhээр. Үглөөнэй заседани ...р **И. В. Капитонов** түрүү... ...угаа. Энэ заседани дээрэ ... Центральна Шалгалтын ... тоосоото элидхэлые Шал... ...миссиин Түрүүлэгшэ нүхэр ...**итов** хээ.

...бюджет тухай хэлэхэдээ, ...игэ зөөри партийна пропа... ...гитаци эмхидхэлгэдэ, пар... ...нуудые бэлэдхэлгэдэ ба ...мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ, ...библиотекэнүүдэй гарга... ...зорюулагдана гэжэ элид... ...дэглээ. Имагтал богонихон ...урсануу... болон семинар... ...тагуудтахи 50 мянга ша... ...ндистнууд һуража, мэр... ...эшэлүүлнэ. Марксизм-ле... ...удэшын 288 университедтэ ...хүн, тэрэ тоодо 80 мянга ..., 33 мянган комсомолец ба ...партийнабэшэ нүхэд һура... Партиин XIX съездһээ ...тиин обкомууд болон хиз... ...дэргэдэхи партийна һур... ...та болон нэгэ жэлэй кур... КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэ... ...на дээдэ һургуулида, Об... ...наукануудай академидэ ...хүн һуража гараа.

...дай бэшэгүүд болон гомо... ...партийна органуудай ха... ...тэ тухай хэлэхэдээ, энэ хэ... ...йна органууд ехэ анхарал ...а, тэдээн соонь табигдаһан ...удые бүри анхаралтайгаар ...р шиидхэдэг болоо гэжэ ...итов онсо тэмдэглээ.

...хоёр жэлэй турша соо ком... ...дай мэдүүлгэнүүдые хара... ...ба тус тус коммунистнууд ...гүүдые шалгаха талаар ...Хиналтын Комитет хүдэл... ...лээд һайжаруулаа гэжэ ... тэмдэглээ. Центральна ... урда тээнь элирүүлһэн ...ые КПК зайсуулаа. Жэ... ...коммунистнууд тухай хэ... ...дынень дуудангүйгөөр, Ко... ...гшүүдые бултыень суглуу... ...р хаража үзэдэг ушар зай... ...ан байна.

...парти бүри нягта жагсаал... ...ба идейнэ талаараа хатуу... ...өөрынгөө XX съездые угтаа. ... бүхы шиидхэбэринүүдые ...ти, хүдэлмэришэн анги, кол... ...лашад ба арадай интелли... ...эдэбхитэйгээр ба дайшалхы ...лүүлжэ, манай агуухэ Эхэ ...ашанхи хүгжэлтэ туйлаха ...нь сохомтой гэжэ нүхэр ... элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ ...ПСС-эй Центральна Коми... ...а Центральна Шалгалтын ...н элидхэлнүүдые съезд ...алсэжэ ороо.

Е. А. Фурцевада (Москов... ...ской партийна организаци)

...льна Комитедэй хүтэлбэ... ...үүлэгдэһэн политическэ ба ...еска ехэ хэмжээ-ябуулга... ...алистическэ байгуулалтые ...шадань батадхаа, хүдэлмэ... ...гиин ба таряашадай хоо... ...холбоо барисаае, СССР-эй ...й хоорондохи хани бари... ...бэхижүүлээ гэжэ тэрэ хэ...

...агай партийна организаци... ...ажал-ябуулгые харуулһан ...бариимтануудые нүхэр Фур... ...рдаа. Городой промышлен... ...бадахи табанжэлэй даалга... ...дые болзорһоонь урид дүүр... ...эбһөө гадуур 18 миллион ...түхэригэй продукци бүтээн ...Үйлэдбэриин бии байһан тал... ...эглэн, промышленна үйлэд... ...хэмжээн табанжэлэй турша ...роцентээр, ажалай бүтээсэ— ...ентээр нэмээ.

...ын промышленность үшөө ...боломжонуудтай. Тиимэһээ ...о партийна организаци ха... ...дбэриингөө хуушанай тал... ...эглэн промышленна продук... ...н гаргалгые ойрын жэлнүүд... ...дахин дээшэлүүлхэ зорилго ...үмэнэ табиһан байна. Энэ ха... ...н һайн шэнэ технологи хэрэг... ...ба предприятинуудта ажал ...рн эмхидхэлгые һайжаруул... ...шаар туйлагдаха юм.

...йра барилгын асуудалнууд ...ухэр Фурцева нилээд удаан ... хэлээ. Үнгэрһэн табанжэ... ...ша соо Москвада 4.305 мян... ...бэлжэн метр талмайтай бай... ...рнүүд ашаглалгада үгтөө. ...е, город соо байрын асуудал ...шиидхэгдээгүй байһаар. Зур... ...табанжэлдэ 9 миллион дүр-

бэлжэн метр талмайтай гэр байра, һургуулиин 200 байшан, 17 мянган койкотой больницанууд, 22 мянган хүнэй һууритай кинотеатр болон бусад баригдахаар хараалагдаа. Советскэ гүрэниие ба Коммунистическэ партиие байгуулагша Владимир Ильич Лениндэ агуухэ дурасхаал болгон Соведүүдэй Ордон Москвада бариха зорилго столицын барилгашадай, архитекторнүүдэй болон скульпторнуудай үмэнэ табигдаа.

Городые болбосон зохид түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хараалагданхай. Ставрополь—Москва гэһэн газопровод барилгада тусгаар анхарал хандуулагдана. Энэ газопроводой барилга мүнөө жэлдэ дүүргэгдэхэ ёһотой юм.

Московско партийна организаци хадаа Коммунистическэ партиин ленинскэ Центральна Комитедые тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү ехээр эмхидэн жагсангяар XX съездые угтаа. **Столицын коммунистнууд** ба ажалшад зургаадахи табанжэлдэ табигдаһан зорилгонуудые шиидхэхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Фурцева мэдүүлээ.

Нүхэр **А. И. Кириченкодэ** үгэ үгтөө.

—Центральна Комитедэй тоосоон гүнзэгы ехэ теоретическэ удхашанартай—гэжэ тэрэ хэлээ. Тэрээн дотор мүнөөнэй түүхэтэ эрхэ байдалда коммунистическэ байгуулалтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ научна үндэһэ баримтанууд дурсагдаһан, Центральна Комитедэй ажал-ябуулга өөрыгөө шүүмжэлхы ёһоор сэгнэгдэһэн, манай хүдэлмэриин дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн, тэдэниие зайсуулха арга заагдаһан байна.

XIX съездһээ хойшонхи үе соо партиин хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые сэгнэхэ зуураа, үнгэрһэн үе соо парти ба арадай хоорондохи нэгэдэл бүри нягта болоо, манай арадай гайхамшагта хүсэн бологшо хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи холбоо барисаан, советскэ арадуудай агуухэ хани барисаан улам бэхижээ, ажахын социалистическэ системэ бүри батажаа. Советскэ хүнүүдэй материальна ба культурна хэмжээн нилээд дээшэлээ гэжэ нүхэр Кириченко тэмдэглээ.

Советскэ Украинын ажалшадай ехэ амжалтатайгаар КПСС-эй XX съездые угтаһан тухай нүхэр Кириченко хэлээ. Мүнөө үедэ нүүрһэнэй 32 процентые, шэрэмэй хахад шахуунь, түмэрэй рудагай 60 процентые, булад болон прокадай 37 процентые Украина орондоо үгэдэг юм. Республика промышленна үйлэдбэриин талаар табадахи табанжэлдэ хараалагдаһан түсэбые 4 жэл соо дүүргээ. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабаринуудые, парти, правительствын бусад мэдээжэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Украинын колхознигууд, механизаторнууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын гол шухала продукт үйлэдбэрилгые эрид ехээр дээшэлүүлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ республика ороохо таряа, наран сэсэг, овощь болон бусад культурануудые үйлэдбэрилхэ даалгабаря үлүүлэн дүүргээ. Украинын колхозууд болон совхозууд сахарна свекло хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү һайнаар ургуулаа. Ороохо таряа ниитэ дээрэнь үйлэдбэрилгые дээшэлүүлгэ 160 миллион пүүд ороохо таряа түсэбһөө гадуур тушааха арга Украинада олгоо.

Украинска арадай культурын һалбаран бадаралга тухай хэлэхэдээ, нүхэр Кириченко доро дурсагдаһан жэшээ дурдаа. Мүнөө үедэ Украинын 10 мянга хүн бүриһөө 180 хүниинь дээдэ һургуулинуудта болон техникумүүдтэ һурана. Тайлбарилан хэлэбэл, энэнь ямаршье капиталистическэ оронойхиһоо олон юм гэжэ нүхэр Кириченко хэлээ.

Украинска ССР-эй үйлэдбэриин хүсэн энэ табанжэлдэ бүри хүсэтэйгөөр дэбжэхэ байна. Нүүрһэ малталга, шэрэм болон булад хайлуулга, прокат болон хүндэ промышленностиин бусад продукцинуудые үйлэдбэрилгэ горьтойгоор нэмэхэ юм гэжэ Кириченко хэлээ. Табанжэлэй үедэ республика дотор хүндэ, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин томо предприятинууд, электростанцинууд баригдаха байна. Хамта дээрээ 1960 ондо Украинада 2,1 хүрэтэр миллиард пүүд ороохо таряан хуряажа абтаха байна.

Мяха абалга ба һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар республикын үмэнэ табигдажа байһан зорилго тухай нүхэр Кириченко хэлээ. 1960 ондо малажалай продукци үйлэдбэрилгын талаар ЦК-гэй Пленумэй хараалһан хэмжээе колхозууд ба совхозууд болзорһоонь 2—3 жэл урид: һү һаалгаар ба гахайн мяха абалгаар 1957 ондо, малажалай бусад продукцинуудаар 1958 ондо туйлаха гэжэ шиидхээ.

Мяха абалга ба һү һаалгые дээшэлүүлгэдэ тэжээл шиидхэхы удхашанартай байна. Тиимэһээ республикын колхозууд болон совхозууд кукуруза тарилгые 7 миллион гектар хүрэтэр дээшэлүүлхын тулада мүнөө жэлдэ, багсаахада. 1 миллион гектар хүрэтэр энэ культурын тарилгые ехэ болгохо юм. Тэжээлэй культурын тарилга дээшэлүүлхын тулада бусад хэмжээ-ябуулганууд хараалагдана гэжэ нүхэр Кириченко хэлээ.

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана гэжэ нүхэр Кириченко хэлээ. Республикануудай хоорондо мүрысөө эмхидхэлгэ туһатай байна гэжэ тооложо байһан тухайгаа тэрэ хэлээ. Энээниие олон колхознигууд, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд хүсэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Украинда малажалай продукци ехээр абахын түлөө, тусхайлбал, эгээн томо республика бологшо Российска Федерацитай мүрысэжэ шадаха байна. Тэрэшэлэн элдэб республиканудай областьнууд хоор хоорондоо мүрысэжэ шадаха байна. Тиигээд байгаа гээшэ һаа, шэнэ табанжэлдэ табигдаһан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ туһалха байна.

Тиихэтэй хамта хүдөө ажахын үйлэдбэридэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ горьтой дутуунууд бии: олон ушарта нэгэ янзаар, ёһо тэдысэ, кампанишалан ажалладаг ябадал бии гэжэ нүхэр Кириченко тэмдэглээ. Мүрысөө эмхидхэлгэдэ мүнөө ехэ анхарал хандуулха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлгые партийна ба гүрэнэй шухала уялга гэжэ тоолодоггүй партийна, советскэ ба ажахын организацинуудай олон хүтэлбэрилэгшэд үшөө бии. Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэнгүйгөөр бидэнэр манай ажахые хүгжөөжэ шадахагүй байнабди. Һайн жэшээнүүдые хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ Ленинэй табиһан энэ эрилтые бидэнэр заатагүй дүүргэхэ ёһотойбди гэжэ нүхэр Кириченко хэлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй хараа шугам болон ажал-ябуулгые Украинын коммунистнууд, бүхы украин арад нэгэн һаналтайгаар һайшаана. Советскэ Украинын ажалшад хадаа урдамнай угаа ехэ зорилгонууд табигдаад байна гэжэ гүнзэгы ехээр мэдэрхэ зуураа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр нэрэтэй солотойгоор хүдэлмэрилхэ гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Кириченко хэлээ.

Удаань нүхэр **Ф. Р. Козлов** (Ленинградска партийна организаци) үгэ хэлээ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй һүүлэй үедэ абаһан шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ удхашанартай байһан тухай тэрэ хэлээ. Хүндэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэдэ парти ехэ анхарал хандуулаа. Хүндэ промышленностиин хүгжэлтые удаарууулхые дурадхаһан тулюур туйган экономистнуудай алдуутай экономическа теориие партиин Центральна Комитет хаһа саг соонь элирүүлжэ шанга сохилто үгэһэн байна.

Арадай бузагай муухай дайсан Берия болон тэрээнтэй нүхэсэгшэдые элирүүлһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ ленинградска партийна организациин зүгһөө нүхэр Козлов гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө. Эдэ дайсад ленинградска партийна организациие һуларуулхын тулада «Ленинградска хэрэг» гэдэгые хуурмагаар зохёожо манай партида хоро хүргэһэн байна. Бериин хорото муухай хэрэгые Центральна Комитедэй элирүүлһэн ябадал ленинградска организацида үндэһэгүйгөөр тохоогдоһон зэмые болюулһан, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ партиин гэшүүдэй үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлгэдэ туһалһан байна.

Партиин табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ленинградайхид үүсхэл эдэбхи ехэтэйгээр ороһон байна гэжэ үгэ хэлэгшэ саашань тэмдэглээ. Ленинградай болон областиин промышленность табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Энэ үе соо продукци үйлэдбэрилгэ юрэнхы дээрээ 87 процентээр ехэ болоо. Эгээн түрүү техникэдэ хамаадаха приборнууд болон механизмуудые предприятинууд үйлэдбэрилдэг болоо.

Ленинградай промышленностиин саашанхи хүгжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, тэрэнэй промышленностиин гол һалбаринуудай шэглэлые бүри һайнаар тодорхойлхо шухала байһан тухай нүхэр Козлов хэлээ. Тэрэнэй һанамжын ёһоор Ленинградта металлай ехээр ородог юумэ үйлэдбэрилгые ба юрын зүйлнүүдые бүтээлгые саашадань хүгжөөлгэ таагүй байна, министерствонүүд хадаа тэндэхи предприятинуудай тусхай мэргэжэлые зангаарнь үлөөхэ тухай анхарал оролдолго гаргаха зэргэтэй.

Манай ороной политическэ, экономическа ба культурна хүгжэлтын үрэ дүнгүүд коммунизмда орохо замаар оронойлнай ехээр урагшаа дабшаһаниие харуулна гэжэ нүхэр **Н. С. Патоличев** (Белорусска партийна организаци) хэлээ. Эдэ амжалтануудай түлөө партиин Центральна Комитедэй сусаршагүй ажал-ябуулгаяа ленинскэ ёһоор, хамтаараа хэһэнэйнь түлөө бидэнэр уялгатайбди. Партиин энэ хараа шугамые бидэнэр коммунистнууд бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ зуураа, партиие болон Советскэ гүрэниие хүтэлбэрилхэ ехэ ба орёо хүдэлмэридөө ленинскэ Центральна Комитедэй мүнөөнэйхидөөл адляар һайнаар ба хамтаараа ажаллахыень хүсэнэбди.

Белорусска партийна организаци өөрынгөө зэргые бэхижүүлхэ ба эмхидхэн жагсааха, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилгые һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ, зарим һайн үрэ дүн туйлаа. Табанжэлэй түсэбые промышленность болзорһоонь урид дүүргээ. Табанжэлэй турша соо продукци үйлэдбэрилгэ хоёр үлүүтэй дахин ехэ болоо. Машинанууд болон станогуудые бүтээлгэ бүри ехээр хүгжөөгдөө.

Хартаабха, овощь, һү, мяха илангаяа лён үйлэдбэрилгэ горьтойгоор нэмээ. Республикын колхозуудта мяха абалгые ба һү һаалгые табанжэлэй турша соо хоёр дахин ехэ болгохо гэжэ хараалагдаһан хэмжээн хоёр жэл соо дүүргэгдээ. Хүдөө ажахын экономикын хүгжэлгэ тухай һонирхолтой мэдээнүүдые үгэ хэлэгшэ дурдаа. Белоруссида 650 колхоз 1-һээ 2 хүрэтэр миллион, 110 колхоз—2-һоо 3 хүрэтэр миллион, 64 колхоз —3-һаа 5 хүрэтэр миллион, 12 колхоз 5-һаа 16 миллион хүрэтэр түхэригэй мүнгэн олзо доход 1955 ондо оруулаа.

СССР-эй Госплан ба Хүдөө ажахын министерство тухай нүхэр Патоличев хэдэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые хээ. Эдэнэр хүдөө ажахын тус тус һалбаринуудые хүгжөөхэ түсэб зохёоходоо манай ороной элдэб районуудай онсо илгаае хараадаа абадаггүй байна.

— XIX съездһээ XX съезд хүрэтэрхи үе соо Советскэ Союзай Коммунистическэ парти идейнэ талаараа бүри хатуужаһан ба бэхижэһэн байна гэжэ нүхэр **Я. Э. Калнберзин** (Латвийска парторганизаци) хэлээ. Советскэ арадай үмэнэ табигдаһан бүхы зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай эмхидхэхы үүргэ дээшэлээ.

Хүндэ индустриие хүгжөөлгэдэ Латвиин компартиин ЦК гол анхаралаа хандуулна гэжэ нүхэр Калнберзин тэмдэглээ. Табанжэлэй турша соо республикын үйлэдбэриин хэмжээн ниитэ дээрээ 90 процентээр нэмэһэн байгаа һаань, хүндэ промышленностиин үйлэдбэриин хэмжээн хоёр дахин, машина бүтээлгэ — 2,7 дахин нэмэһэн байна. Хүнгэн промышленность мүн лэ түргэнөөр хүгжэнэ. Үнгэрһэн табанжэл соо республика дотор 73 шэнэ предприяти баригдаа.

Латви дотор колхозно байгуулалта нилээд ехээр бэхижэжэ, колхознигуудай олзо доход дээшэлээ, ехэ һайн үрэ дүн туйлаһан ажахынууд олон болоо. Тиихэтэй хамта, хүдөө ажахын олохон һалбаринууд гээгдэлтэй зантаараа байһаар. Һүүлэй үедэ республика дотор һү һаалга, мяха абалга ба ороохо таряа үйлэдбэрилгэ доошолһон байна.

Республикын хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ хэмжээ ябуулганууд тухай Калнберзин дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Латвийска Республикада газар уһалалгын техникэ үгэхэ талаар түсэбүүдээ дүүргээгүй зарим союзна министерствонүүдые тэрэ шүүмжэлээ.

Нүхэр **Н. В. Киселевтэ** (Ростовско партийна организаци) үгэ үгтөө. КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл хадаа марксизм-ленинизмын баялигта ехэ нэмэри оруулхаһаа гадна, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань эрид ехээр дэбжээхын түлөө, советскэ арадай ажана байдалые горьтойгоор һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй дайшалхы программа болоно гэжэ тэрэ хэлээ.

1950 онойхидо орходоо хоёр дахин, дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо гурба хахад дахин ехэ продукци үгэдэг областиин промышленностиин хүгжэлтэ тухай үгэ хэлэгшэ тогтоһон байна. Тиихэтэй хамта горьтой дутуунууд бии байха юм. Областиин 90 предприяти 1955 оной гүрэнэй түсэбые дүүргээгүй. Шэнэ заводуудые барилга ехээр үнжагайруулагдана. Энээнтэй дашарамдуулан судна бүтээлгын ба радиотехническэ промышленностиин министерствын ажал-ябуулгые нүхэр Киселев шүүмжэлээ.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ дутуунуудай бии байһан тухай элидхэл хэхэдээ нүхэр Н. С. Хрущев тэмдэглэһэн байна. Иимэ дутуунууд Ростовско областьдо мүн лэ бии гэжэ нүхэр Киселев тэмдэглээ. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын тулада абтажа байһан хэмжээ ябуулганууд тухай тэрэ хөөрөө. Тусхайлбал, эгээн һайн ургаса үгэдэг кукуруза тарилгын талмай үргэдхэгдэжэ, газар уһалалгын хүдэлмэри бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые областиин бүхы колхозууд болон совхозуудай болзорһоонь урид дүүргэхын тулада Ростовско областной партийна организаци оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэ гэжэ нүхэр Киселев мэдүүлээ.

Узбекскэ Республика КПСС-эй Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр, агуухэ ород арадай болон СССР-эй бусад арадуудай тон ехэ туһаламжын ашаар экономико болон культураяа үзэгдөөгүй ехээр хүгжөөгөө гэжэ нүхэр **Н. А. Мухитдинов** (Узбекскэ партийна организаци) хэлээ. Узбекистан гээгдэнги заха хизаар байһанаа партиин ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын ашаар советскэ засагай үедэ бүхы талаараа хүгжэнгэ промышленностьтай ба хамтын хүдөө ажахытай түрүү республика болоо.

Промышленна хүдэлмэришэдэй, национальна техническэ интеллигенциин олон тоото кадрнуудые бэлэдхэлгэ узбекскэ арадай угаа ехэ туйлалта мүн болоно. Дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй 112 мянган мэргэжэлтэд Узбекистанда бии.

Хүн бүридэ продукци бүтээхэ талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба ахижа гараха зорилто ороной үмэнэ парти табиһан байна. Узбекскэ арад хамагай түрүүндэ хлопок тарилгые дээшэлүүлгые өөһэдымнай уялга гэжэ тоолоно. Республикын уһанай ажахые саашадань хүгжөөлгэ ба тэрэниие эмхидхэлгые һайжаруулга, хлопок тарилгын ба хуряалтын бүхы хүдэлмэриие комплексноор механизацилгые 1958 ондо түгэсхэлгэ, гээгдэнги ажахынуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргалга, тэрэшэлэн губи талын шииг нойто багатай дээрэһээ хэдэн зуун жэлдэ ашаглагдаагүй байһан ехэ газарые элдүүрилгэ энэ зорилго шиидхэлгэдэ ехэ удхашанартай байна. Эдэ бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ республикын партийна организацинуудай гол зорилго болоно.

Хлопок тарилга саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ дутамагаар туһаламжа үзүүлдэг СССР-эй Наукануудай академиие, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна академиие, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые нүхэр Мухитдинов шүүмжэлһэн байна.

Съездын февралиин 15-най үдэшын заседани

Съездын үдэшын заседанида нүхэр **Н. А. Мухитдинов** түрүүлэгшээр байба. КПСС-эй Центральна Комитедэй болон КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлбэ.

Нүхэр **И. П. Бойцов** (Ставропольско парторганизаци) үгэ хэлэхэ зуураа, партиин XIX съездын һүүлээр Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ажахын бүхы һалбаринуудта советскэ арадай хэһэн ехэхэн хүдэлмэри КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл соо харуулагдаһан ба энэ хадаа манай ороной ажалшадые зургаадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулна. Партиин Центральна Комитедэй ябуулһан дотоодын ба гадаадын политикые XX съезд бүри мүһэн һайшааха бэзэ гэжэ найдагдана. Нүхэр Бойцов Ставропольско хизаарай экономикые хүгжөөхэ тушаа удаан тогтобо. Хизаарай промышленностиин шэнэ һалбаринууд—нефтяной болон газова промышленность бии болгогдохо юм.

Хизаарай партийна организаци хүдөө ажахыгаа дам саашадань хүгжөөхын түлөө ехэхэн юумэ хэһэн байна. Нүхэр Бойцов өөрынгөө үгэ соо олон һалбаритай томонууд ажахынуудай туйлаһан амжалта ба мүн малажалые, тэрэ тоодо хони үсхэбэрилгые олошоруулжа байһан тухайгаа хэлэбэ. Хизаарай экономикодо хони үсхэбэрилгэ ехэхэн удхашанартай юм. Хүдөө ажахын наукын туйлалтые ба мүн түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар, малажалһаа ашаг шэмэ абалгые нилээд дээшэлүүлээбди, гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Ставропольско хизаарта табанжэлэй хугасаада нооһо хайшалалга 1955 онойхидо оробол хоёр дахин ехэ болгогдохоор хараалагдана.

Нүхэр **Д. Т. Шепиловтэ** үгэ үгтэбэ. Партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо,—гэжэ тэрэ хэлэнэ,—мүнөөнэй уласхоорондын байдал тухай марксистско-ленинскэ ёһоной гүнзэгы удхашанартай шэнжэлэл хэгдэбэ. Тоосоото элидхэлдэ мүнөөнэй хоёр ондоо системэ—социалистическэ болон капиталистическэ системэнүүдэй хүгжэлтын хуули ёһонууд тухай тон тодорхойгоор харуулагдана. Мүнөөнэй үе хадаа капиталистическэ системын үмхирэн хосоржо байһан ба социалистическэ системын хүсэн түгэлдэрөөр һалбаран мандажа байһан үе гээшэ гэһэн Ленинэй заабариие түүхэтэ хүгжэлтын бүхы ябаса хэлбэришэгүйгөөр баталжа үгөө. Социализм хадаа бүхы дэлхэй дээрэ бэхижэн хүгжэжэ байгаа хүсэн мүн.

Нүхэр Шепилов өөрынгөө үгэ соо мүнөөнэй капиталистическэ системын үмхирэн хосоржо байлгые буржуазна идеологуудай арсан үмөөрдэгыень, мүн тэрэниие научна ёһоор хүгжэжэ байна гэдэг буруу номнолыень элирүүлһэн байна. Капиталистнууд болбол имагтал яаралтайгаар ба дахинаа зэбсэглэлгые хэрэглэһэн дээрэһээ ажахыгаа саг зуура һэргээнэ. Колониальна гүрэнүүдэй арад зоной хүндэ хүшэр байдал ба тэдэнэй эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэл тухай нүхэр Шепилов тогтожо хэлэбэ.

Ниитын социалистическэ системын капиталистическэ системэһээ үлэмжэ булюу һайн байһаниинь түүхын бүхы хүгжэлтэ эли тодоор гэршэлэн харуулаа гэжэ нүхэр Шепилов хэлэнэ. Энэ үлэмжэ һайн ябадал хадаа промышленна продукци гаргалгын түргэнөөр хүгжэжэ байһан ба мүн үйлэдбэриин хүсэнүүдэй ехээр хүгжэжэ байһан дээрэһээ харагдана. Социалистическэ системэдэ хүн бүхэнэй эрилтые хангаха хэрэгтэ ниитын үйлэдбэри шэглүүлэгдэдэг байна.

Зүүншье зүгэй ба Барууншье зүгэй хэдэн миллион арад зондо социализмын идейнүүд агуухэ жэшээ боложо үгэнэ гэжэ нүхэр Шепилов хэлэнэ. Бүхы оронуудай юрын хүнүүд социализмын идейнүүдтэй өөһэдынгөө ерээдүйн һайн һайхан байдалые холбон этигэнэ. Социализм хадаа багашье, ехэшье— бүхы арадуудай хани барисаанай ба эб найрамдалай гайхамшагта тугынь мүн.

Өөрынгөө үгын түгэсхэлдэ нүхэр Шепилов идеологическа хүдэлмэри тухай тогтожо хэлэбэ. Идеологиин талаар һайн хүдэлмэрилэгшэ хадаа ажахын болон культурна байгуулалтада шэнэ амжалта туйлахын ба советскэ хүнүүдэй социалистическэ оюун мэдэрэлэй ургалтын түлөө тэмсэгшэ байха ёһотой. Энээнтэй дашарамдуулан түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ пропагандые шэнээр мүнөөнэй эрилтын ёһоор табиха зорилго тухай тэрэ тогтожо хэлэбэ.

Буржуазна үзэл сурталтай, идейнэ бэшэ, политикаһаа хулжаха

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX с

(Yргэлжэлэл)

ябадалтай идеологическа хүдэлмэрилэгшэд эбсэшэгүй шангаар тэмсэхэ ёһотой гэжэ манай парти заана. Идеологическа хүдэлмэри хадаа бодото творческо хүдэлмэри байха ёһотой гэжэ нүхэр Шепилов хэлэнэ.

Нүхэр **Л. И. Брежнев** (Казахстанска парторганизаци) үгэ хэлэхэ зуураа, XIX съездын һүүлээр үнгэрһэн гурбан жэл үлүүтэй саг хадаа манай зохёон байгуулхы ажабайдалда тон ехэ түүхэтэ удхашанартай үе байгаа гэжэ тэмдэглэбэ. Партиин Центральна Комитет ленинизмын тугые улам дээшэнь үргэжэ, тэрэниие тойруулан манай арадые болон партиие бүри нягтаар жагсааһан байна. Промышленностиие болон хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан ба манай ороной урда байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хангаһан байна.

Казахстанай республикын арадай ажахын хүгжэлтые тэмдэглэхэ зуураа, нүхэр Брежнев шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ талаар абтаһан тон шухала шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тоггожо хэлэбэ. Шэнэ ба боро газар элдүүрилгэ бүгэдэарадай хэрэг болонхой. Казахстанда 18 миллион гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаһан байна. Энээнэй ашаар энэ жэлдэ тарилгын талмай 27 миллион гектар болоо гэхэ гү, али 1953 онойхидо оробол гурба дахин ехэ болоо. Энэ жэлдэ орооһо таряа үйлэдбэрилгэ 1.400 миллион пүүд болохо ба таряа тушаалга 600 миллион пүүд болохо байна.

Зүгөөр Казахстанда малажалые хүгжөөлгэ үшөөл хангалтагүй байна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Мүнөө үедэ республикын партийна организаци тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө тэмсэжэ байна, ушар юуб гэхэдэ, имагтал энээнһээ боложо малажалые хүгжөөхэ хэрэг ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Силос даралгые ба хээрын ногоо суглуулгые үргэдхэжэ байнабди. Мүн үбэлэй болон зунай бэлшээриин газарнуудые үргэдхэхэ ба тэрэниие уһажаруулха ябадал ехэхэн удхашанартай байна.

Нүхэр Брежнев хара ба үнгэтэ металлургиин союзна министерствонүүдэй хүдэлмэри тухай шүүмжэлэл хэбэ. Руда болон элдэб үнэтэ металлнуудые малтан абалгые һайжаруулхын тулада дээрэ дурсагдаһан министерствонүүдэй предприятинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ нүхэр Брежнев тэмдэглэбэ.

Нүхэр **А. М. Школьников** (Воронежско партийна организаци) өөрынгөө хэлэһэн үгэ соо областиин хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай асуудалда тогтобо Партиин Центральна Комитедэй шиидхэбэреэр үнгэрһэн жэлэй мартда Центральна-Хара хүрьһэтэ зонын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн манай Воронеж городто болоһон юм. Энэ зүблөөндэ нүхэр Никита Сергеевич Хрущев хабаадалсаһан байна. Тус зүблөөн хадаа хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэ бии байһан дутуунуудые элирүүлхэ хэрэгтэмнай туһалһан, мүн арга боломжонуудаа элирүүлжэ, орооһо таряанай болон техническэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо тушаа бодото хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна.

Хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлэн манай областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта туйлаа. Орооһото культурануудай, сахарна свёклын, наран сэсэгэй валовой суглуулбари ехэ болоо. Орооһо таряанай суглуулбариие эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ кукуруза тарилга ехэхэн удхашанартай байна, 285 мянган гектарта кукуруза таригдаһан юм. Имагтал кукурузые ехээр тариһанайнгаа ашаар үнгэрһэн хүдөө ажахын жэлдэ һү һаалгые хоёр дахин ехэ болгоһон байнабди, мүн тэжээлэй бата бэхи базатай болообди.

Өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, областиин колхозууд болон совхозууд энэ жэлдэ гүрэндэ мяха тушаалгые ба худалдалгые үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ болгохо тэжэ шиидэбэ.

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн **Чжу Дэгэй** үгые съездын делегадууд халуунаар угтаба Тэрэ хадаа Хитадай Коммунистическэ партиин 9 миллион гэшүүдэй болон ороной 600 миллион арад зоной үмэнэһөө ахадүүгэй халуун баяр хүргэбэ. КПСС-эй XX съезд дээрэ хэгдэһэн элидхэлнүүд болон үгэ хэлэлгэ соо эб найрамдалые хамгаалха ба коммунизм байгуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай туйлаһан гайхамшагта амжалтанууд эли тодоор харуулагдана. Табадахи табанжэлэй түсэбые советскэ арад болзорһоонь урид — 4 жэл 4 һара соо дүүргээ. Энээниие хитадай арад тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаһан байна. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болон Советскэ правительство өөрынгөө эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые ябуулха зуураа, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуладхаха ба мүн оронуудай хани ёһоор амгалан ажаһууха хэрэгтэ ехэхэн туһа нэмэри оруулһан байна. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ тушаа зургаадахи табанжэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй проект дотор СССР-тэ коммунизм байгуулха хэрэгтэ туйлай ехэ арга боломжо бии гэжэ бүхы дэлхэйн хүн зондо харуулагдана. Зургаадахи табанжэлэй түсэбые советскэ арадай болзорһоонь урид ба үлүүлэн дүүргэхэ байһандань хитадай арад этигэнэ.

Хитадай Коммунистическэ парти ба 600 миллион хитад арад өөрынгөө орондо социализм байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна гэжэ нүхэр Чжу Дэ хэлэбэ. Хитадай нэгэдэхи табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдэхэ ба үлүүлэн дүүргэгдэхэ юм гэжэ нүхэр Чжу Дэ тэмдэглэнэ. Эдэ бүхы хадаа хитад арадта Советскэ Союзай али болохоор үзүүлжэ байһан аша туһатай нэгэ холбоотой юм.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Чжу Дэ КПСС-эй XX съездэдэ Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгые уншаба. Нүхэр Мао Цзэдун энэ амаршалгада гараа табиһан байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин бата бэхи байха бүринь, бүхы һалбаринуудтаа Советскэ Союзай туйлаһан илалтануудай ехэ байха тудам Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин илагдашагүй байһаниинь үшөө ехээр харагдана, — гэжэ амаршалта соо хэлэгдэнэ. — КПСС хадаа бүхы оронуудай Коммунистическэ партинуудта гайхамшагта жэшээ болодог байгаа, болоношье, болохошье байна, энэ хадаа дэлхэйн революционно ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түрүүшын «ударна бригадань» мүн болоно.

СССР-тэ коммунизм байгуулгада, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ ба хамгаалха хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд зохёон байгуулхы угаа ехэ туһа нэмэри оруулха байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти, КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитет, СССР ба хитад арадай хоорондохи эбдэршэгүй мүнхэ хани барисаан, коммунизм мандаг гэһэн үгэнүүдээр амаршалгын дүүрэхэдэ съездын делегадууд болон айлшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Бултадаа хүл дээрээ бодобо.

Энээгээр үдэшын заседани дүүрэбэ.

Февралиин 16-да Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

(ТАСС).

***

Ахадүү Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай 55 делегаци съездэдэ айлшад боложо ерээ. Тэрэ тоодо: Хитадай Компартиһаа: нүхэд Чжу Дэ, Дэн Сяо-пин, Тань Чжэнь-линь, Ван Цзя-сян, Лю Сяо;

Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиһаа: нүхэд Б. Берут, Ю. Циранкевич, А. Завадский, Я. Берман, Е. Моравский;

Чехословакиин Компартиһаа: нүхэд А. Новотный, А. Запотоцкий, В. Широкий, З. Фирлингер, Р. Барак;

Французска Компартиһаа: нүхэд М. Торез, Ж. Дюкло, Ж. Коньо, П. Дауз;

Итальянска Компартиһаа: нүхэд П. Тольятти, М. Скоччимарро, Р. Мантаньяна, А. Бульяни, С. Каччапуоти, П. Буфалини;

Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиһаа: нүхэд В. Ульбрихт, О. Гротеволь, К. Ширдеван, А. Нейман;

Венгерскэ ажалшадай партиһаа: нүхэд М. Ракоши, И. Ковач, Б. Салаи;

Румыниин хүдэлмэришэнэй партиһаа: нүхэд Г. Георгиу-Деж, И. Кишиневский, М. Константинеску, П. Борила;

Болгарска Компартиһаа: нүхэд В. Червенков, А. Югов, Р. Дамянов, Д. Ганев, Т. Звездов;

Албанска ажалай партиһаа: нүхэд Э. Ходжа, М. Шеху, Г. Нуши, П. Конди, Ф. Пачрами;

Корейн Ажалай партиһаа: нүхэд Цой Ен Ген, Ли Хе Сун, Хэ Бин, Ли Сан Чо;

Вьетнамай ажалшадай партиһаа: нүхэд Чыонг Тинь (Труонг Шин), Ле Дык Тхо;

Индонезиин Компартиһаа нүхэр Д. Н. Айдит;

Монголой арадай-революционно партиһаа: нүхэд Ю. Цеденбал, Д. Дамба, Д. Тумур-Очир;

Индиин Компартиһаа: нүхэр Аджой Кумар Гхош;

Финляндиин Компартиһаа: нүхэд М. Суванто, М. Мальмберг;

Испаниин Компартиһаа: нүхэд Д. Ибаррури, Партиин бусад 4 түлөөлэгшэ;

Великобританиин Компартиһаа: нүхэд Г. Поллит, П. Датт, Д. Мэтьюз;

Германиин Компартиһаа: нүхэд М. Рейман, партиин бусад 2 түлөөлэгшэ;

Австриин Компартиһаа: нүхэд И. Коплениг, Ф. Фюрнберг, Ф. Хоннер;

Аргентинын Компартиһаа: нүхэд В. Кодовилья, В. Лорральде, Р. Гиольди;

Сириин ба Ливанай Компартинуудһаа: нүхэд Х. Багдаш, Н. Шауи, Ю. Фейсал, А. Мадоян, С. Савая;

Швециин Компартиһаа: нүхэд Х. Хагберг, Ф. Латер, К. Херманссон;

Мексикын Компартиһаа: нүхэд Д. Энсина, П. Х. Энкарнасион, М. Террасас;

Даниин Компартиһаа: нүхэд А. Ларсен, И. Нерлюнд;

Норвегиин Компартиһаа: нүхэд Э. Левлиен, Ю. Липпе, Р. Ларсен;

Триестын Компартиһаа: нүхэр В. Видали;

Голландиин Компартиһаа нүхэд П. де Гроот, Х. Хукстра;

Бельгиин Компартиһаа: нүхэд Э. Бюрнель, А. де Конинк, Б. Вольштейн;

Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ партиһаа: нүхэд Т. Бак, С. Райерсон;

Исландиин социалистическэ нэгэдэмэл партиһаа: нүхэд К. Андрессон, Э. Торбьярнарссон;

Швейцарска ажалай партиһаа: нүхэд Э. Воог, А. Мюре;

Люксембургын Компартиһаа: нүхэд Д. Урбани, Ж. Гоффман;

Израилиин Компартиһаа: нүхэд С. Микунис, Э. Хабиби;

Урагвайн Компартиһаа: нүхэд Р. Арисменди, Э. Пасторино, Г. Сапин ерээ.

Бразилиин, Япониин, Венесуэлын, Чилиин, Боливиин, Кубагай, Коста-Рикын, Колумбиин, Австралиин, болон бусад оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд съездэ мүн лэ ерээ.

КПСС-эй Центральна Шалгал[тын] Комиссиин тоосоото элидхэ[л]

Нүхэр П. Г. МОСКАТОВАЙ элидхэл

I.

Нүхэдүүд! Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай нүхэр Хрущевой хэһэн элидхэл соо манай ороной уласхоорондын оршон байдал, дотоодын ажабайдал гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэһэн, өөрынгөө XX съезд хүрэтэр манай партиин туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудай дүнгүүд түгэс бүринөөр согсологдоһон байна.

Советскэ арадай баатар габьяата ажалай, манай партиин угаа ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа.

Партиин Уставтай зохилдуулан, Центральна Шалгалтын Комисси тоосоото үе соо партиин мүнгэн сангай ажахые ходо шалгадаг, КПСС-эй ЦК-гэй аппарадта хэрэгүүдэй ямараар гүйсэдхэгдэдэгые, бэшэгүүдэй, мэдүүлгэнүүдэй ба гомдолнуудай ямараар хаража үзэгдэдэгые хинан шалгадаг байгаа. КПСС-эй ЦК-гэй аппарадтахи, мүн областной, хизаарнуудай ба республиканска партийна органуудтахи мүнгэнэй-бюджетнэ хүдэлмэриин шанар энэ үе соо эли бодо һайжараа. Бюджетнэ журам бэхижээ, гэшүүнэй түлбэриин мүнгэ суглуулгын талаар партийна органуудай хэдэг хүдэлмэри һайжараа.

Партиин XIX, XX съезднүүдэй хоорондохи үе соо бюджедэй олзо доходой хубиин талаар зарим тэды хубилалтанууд болоһон байна. 1952 оной бюджедэй олзо доходой хубида гэшүүнэй түлбэриһөө ородог мүнгэнэй удельнэ хэмжээн 85 процент, хэблэлэй олзоһоо ородог мүнгэнэй 12 процент, ондоо олзо доходой 3 процент болодог байһан аад, харин 1955 ондо гэшүүнэй түлбэриһөө бюджедтэ ороһон доход 73 процент болоһон, хэблэлэй олзоһоо ороһон доход 26,3 процент хүрэтэр нэмэһэн байха юм. Ондоо олзо доходынь 0,7 процент болоо.

Партиин XIX съездын баталан абаһан КПСС-эй Уставтай зохилдуулан, партиин гэшүүдэй ба кандидадуудай һара бүри түлэдэг гэшүүнэй түлбэриин хэмжээнэй нилээд бага болоһон дээрэһээнь, гэшүүнэй түлбэриһөө ородог доход хороһон байна. Энээнтэй дашарамдуулан, гэшүүнэй түлбэриин мүнгэ суглуулгые улам һайжаруулжа, партийна органуудай хэблэлэй хүдэлмэри үргэдхэжэ, тэрэшэлэн захиргаанай-ажахын гаргашануудые хороожо, партиин бюджедэй олзо доходой хубиие нэмээхэ зорилго партийна организацинуудай урда табигдаһан юм.

Хэблэлэй олзоһоо бюджедтэ ородог доходой хубинь юун дээрэһээ ехэ болооб гэхэдэ, «Правда» издательствын хэблэн гаргадаг газетэнүүдэй тираж партиин XIX съездһээ хойшо нэгэ хахад дахин нэмэһэн, мүн журналнуудай тираж энэ үе соо хоёр дахинһаа ехээр нэмэһэн байна. Тэрээнһээ гадна, КПСС-эй ЦК-гэй шиидхэбэриин үндэһөөр «Правда» издательство 1954 он дотор «Партийна ажабайдал» гэжэ журналые 500 мянган хэһэг тиражтайгаар, 1955 ондо «Эдир наһан» гэжэ журналые 150 мянган тиражтайгаар хэблэн гаргажа эхилһэн байха юм. Энэ үе соо областной, хизаарнуудай ба республиканска газетэнүүдэй тираж мүн лэ нилээд ехээр нэмээ.

Бүхы областной газетэнүүдэй гарзада ороогүй һаань, партийна органуудай хэблэлэй ябуулгаһаа ородог олзо доход тоосоото үе соо бүри ехэ байха һэн. Гансахан Россин Федераци дотор хэблэгдэн гарадаг 102 областной газетэнүүдһээ 43-ниинь өөһэдынгөө гаргашые хаахын тула центрһээ мүнгэ нэмэжэ абадаг байна. Энэ ушар тушаа харьяата хүтэлбэрилхы партийна органуудай анхарал хандуулхые Центральна Шалгалтын Комисси шухалада тоолоно.

Нютагуудтахи хүтэлбэрилхы партийна органууд гэшүүнэй түлбэриин хэрэгэй ямар байһые саг үргэлжэ шалгадаг, энэ хүдэлмэридэ тохёолдоһон дутуунуудые зайсуулхын тула шухала хэмжээнүүдые абадаг байна гэжэ Центральна Шалгалтын Комисси тоосоото үе соо тодоруулаа. Шалгалтын комиссинууд мүнгэн сангай талаар шалгалта хэхэһээ гадна, мүн партийна эхин организацинуудта гэшүүнэй түлбэриин оросые шалгажа, партийна органуудта горьтой туһа хүргэдэг байна.

Гэхэ зуура, гэшүүнэй түлбэриин мүнгэ суглуулгые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгые тоодоггүй, энэ хүдэлмэридэ зохихо анхарал хандуулдаггүй партийна организацинууд үшөөл олохон байна.

Зарим партийна организацинууд гэшүүнэй түлбэри тухай КПСС-эй ЦК-гэй Инструкциие коммунистнуудта тайлбарилжа үгэдэггүй, тэрээнһээ шалтагаалан зарим коммунистнууд гэшүүнэйнгээ түлөөһые саг соонь түлэдэггүй гү, али партиин Уставаар хараалагдаһанһаа бага хэмжээтэйгээр түлэдэг ушарнууд

үзэгдэнэ. Иимэ баримтанууд Брянска, Калининска, Чкаловска, Чувашска болон бусад хэдэн областной партийна организацинуудай шалгалтын комиссинуудай тоосоото элидхэлнүүд дотор тэмдэглэгдэһэн байгаа.

Гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг соонь партиин кассада оруулаагүйн шалтагаанаар коммунистнуудай партитай холбоогоо һуларуулһан, партиин зэргэһээ гаргагдаһаншье ушар үсөөн бэшэ бии. Жэшээлхэдэ, 1954 ондо, 1955 оной 9 һара соо партиһаа гаргагдаһан бүхы коммунистнуудай табанай нэгэ хубинь гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг соонь түлөөгүйн түлөө гаргагдаһан байгаа гэжэ областной партийна конференци дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл дотороо Ярославска областной шалгалтын комисси тэмдэглэһэн байна. Тиимэ ябадалые тон тааруугүй гэжэ тоолоод, манай бүхы партийна организацинуудай анхаралые хандуулха шухала.

Партиин гэшүүдһээ, кандидадуудһаа суглуулагдаһан гэшүүнэй түлбэриин мүнгые нөөсэлгын кассада тушааха гурим зарим партийна организацинуудта сахигдадаггүй байна. Гэшүүнэй түлбэриин мүнгые ороһон зэргээрнь, зүгөөр 10 хоног соо нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр, хүдөө нютагуудай партийна эхин организацинуудта — һара соо нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр, нөөсэлгын кассада тушааха гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Инструкци дотор хараалагданхай байтарнь, олохон партийна эхин организацинуудай секретарьнууд коммунистнуудһаа суглуулагдаһан гэшүүнэй түлбэриин мүнгые нилээд хожомдуулжа нөөсэлгын кассада тушаадаг байна. Жэшээнь, Татарска АССР-эй партийна эхин организацинуудай зарим секретарьнууд гэшүүнэй түлбэриин мүнгые 13 һара хүрэтэр нөөсэлгын кассада тушаадаггүй байгаа. Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүгһөө гэшүүнэй түлбэриин мүнгые саг соонь тушаадаггүй байһан ушарнууд Калининградска, Приморско, Псковско, Удмуртска болон бусад партийна организацинуудай шалгалтын комиссинуудай тоосоото элидхэлнүүд дотор тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Гэшүүнэй түлбэриин мүнгые нөөсэлгын кассада тушааха тухай тогтоогдоһон болзорнуудые эбдэһэн ябадал партиин бюджедэй олзо доходой хубиие дүүргэлтэдэ һаад ушаруулдаг, нютагуудтахи партийна органуудые хангахын тула бюджедээр хараалан баталагдаһан гаргашануудта саг соонь мүнгэ табилгые бэрхэтэйшэг болгодог байна. Энээн дээрэһээ шалтагаалжа, гэшүүнэй түлбэриин мүнгые уриһэн ушарнуудшье бии.

Гэшүүнэй түлбэриин мүнгые уриһэн ушарнууд Горьковско, Омско, Свердловско, Смоленскэ болон бусад областьнуудай партийна зарим эхин организацинуудта үзэгдэһэн байгаа гэжэ шалгалтын комиссинууд тоосоонууд дотороо мэдээсэһэн байха юм. Энээн тушаа партийна организацинууд онсо анхарал хандуулха ёһотой, манай партийна эхин организацинуудай хүдэлмэри-

дэ саашадаа байлг[…] элэ үзэгдэлнүүдые […] гэнөөр зайсуулха ш[…]

Бюджедэй гаргаш[…] лэхэ зуураа, парти[…] КПСС-эй ЦК-гэй үгэ[…] ри зүбөөр, сметээр […] хэмжээтэйгээр га[…] байна гэжэ съездэ […] халада тоолоноб. 195[…] бюджедээр һомологло[…] гэнэй 94 процентнь […] партийна органуудые […] тэ зорюулагдана, эн[…] XIX съезд дээрэ Цен[…] галтын Комиссиин […] элидхэл дотор заагда[…] центээр дээшээ байна[…]

Тоосоото үе соо КП[…] аппарадай мүнгэн с[…] нилээд һайжараа, ап[…] шань бага болоо. XIX […] дэй хоорондохи үе […] ЦК-гэй аппарадай […] центээр хороогдоһон […]

Партийна органу[…] штатна хүдэлмэрил[…] ниинь партиин горк[…] комуудта, партийна […] цинуудта хүдэлмэрил[…] тагуудтахи бүхы пар[…] дай штадые 100 про[…] лобол, обкомуудай, […] союзна республикан[…] тинуудай ЦК-нуудай […] 12,2 процент, тиихэдэ […] комуудай, городской […] райкомуудай штат, […] организацинуудай хүд[…] дэй штат 87,8 процен[…]

Партиин бюджедэй […] гол хубинь партийна […] лон агитацида, парти[…] скэ хүтэлбэрилхы ка[…] лэдхэхэ, тэдэнэй мэрг[…] лүүлхэ хэрэгтэ, пар[…] нуудай байха […] шэнээр бариха, […] һаха хэрэгтэ зорюул[…] һаниинь мэдээжэ. П[…] пагандада зорюулагда[…] риин нилээд ехэ хуб[…] горкомуудай, райкому[…] партийна библиотекэ[…] хын тула гаргашала[…] юм. Партийна пропага[…] лагдадаг бүхы һомоло[…] цент гэжэ тоолобол, […] лиотекэнүүдэй хэрэгл[…] центнь, богони болзор[…] ба семинарнуудта—2[…] гаргашалагдана. […] крайкомуудай, союзна […] нуудай компартинууд[…] үнгэргэдэг богони бол[…] нуудта, семинарнуудта […] мянга хүрэтэр пропаг[…] дэлмэрилэгшэд бэлэдх[…]

Марксизм-ленинизм[…] университедүүд парти[…] системэдэ горьтой һу[…] Тэдэнэй тоонь саг үр[…] Марксизм-ленинизмын […] университедүүдтэ 149 […] тэдэнэй тоодо КПСС-[…] гэшүүд, ВЛКСМ-эй 3[…] шүүд, партийнабэшэ 3[…] нүүд мүнөө һуража ба[…]

Республиканска, […] областной гурбан жэ[…] һургуулинуудта обкому[…] комуудай ба союзна […] нуудай компартинууда[…] дэргэдэхи жэлэй […] КПСС-эй ЦК-гэй дэргэ[…] на дээдэ һургуулида, […] наукануудай академи[…] советскэ хүдэлмэрилэг[…] дэдэг, тэдэнэй мэргэж[…] лүүлэгдэдэг байна. П[…] съездһээ XX съезд хүр[…] дурсагдаһан һургуу[…] мянга үлүүтэй хүн һу[…] байха юм.

КПСС-эй ЦК-гэй т[…] зөөриие нютагуудтахи[…] ганизацинууд зүбөөр […] гэжэ дээрэ тэмдэглэ[…] гөөр, зарим партийна […] нууд бюджедэй зарим […] илангаяа захиргаанай[…] рэглэлнүүдтэ мүнгэ […] үлүүлэн гаргаха ябада[…] даг байна. Тоосоото […] мирска, Мордовско […] партийна организаци[…] үлүүлэн гаргашалһан […] рэнииень мүнгэн сан[…] журам ехээр эбдэһэн […] гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Партиин Центральна […] тагуудтахи партийна […] хүдэлмэрилхэ эрхэ ба[…] руулгадань ехэ туһа х[…]

(*Түгэсхэлынь 3-да[…]*)

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. П. Тарасов Советскэ гүрэниие хамгаалгада элитэ ехэ габьяа байгуулһанайнгаа түлөө шагнагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловто Ленинэй орден, «Алтан Одон» гэжэ медаль, Советскэ Союзай Геройн грамота барюулба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд дээдэ шагнал абаһантайнь дашарамдуулан К. Е. Ворошиловые халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ ябахыень, советскэ арадай аша туһада зорюулан гүрэнэй ба партийна ажал-ябуулхадаа саашадаа амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Ленинэй орден, Советскэ Союзай Геройн илгаа тэмдэгүүдые абаха зуураа, К. Е. Ворошилов дээдэ шагналай түлөө парти, правительствода баясхалан хүргөөд, манай орон дотор коммунизм байгуултын агууехэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулхаб гэжэ найдуулба.

(ТАСС)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

Нүхэр П. Г. МОСКАТОВАЙ элидхэлэй түгэсхэл

соо партиин райкомуу- комуудай, обкомуудай, ургуулинуудай, библио- байха 756 байшангууд, нүүд баригдажа, бүхы шахуу миллион түхэриг даа. Олонхи обкомууд, союзна республика- мпартинуудай ЦК-нууд богонихон болзор соо, тайгаар барюулдаг, сме- гдаһан мүнгые хүргэдэг

ра, хэдэ хэдэн партийна нууд проект зохёолгын н хэрэгтэ ехэхэн дутуу- рдадаг, мүнгэ зөөри үлүү- гаргашалдаг, байшангуу- һаладань хэрэггүй гоёол- тэрээнһээ боложо ба- сэн ехээр хүндэрдэг бай- тэмдэглэхэ шухала. Пар- им обкомууд нютагууд- тийна органуудай бай- бариха болзорнуудые айна. Илангаяа хүдөө райкомуудай байшан- рбан жэлэй туршада, бү- н сат соо бариһан ушар- оор дурдажа болохо бай- лхэдэ, партиин Костром- партиин Сусанинска, Палкинска, Пышугска й байшангуудые дүрбэ- барижа байнхай, тиихэ етһээ гадуур нилээд ехэ һэн байна. Партиин Аст- Дагестанска обкомууд ба- элмэри удаанаар ябуул- ин Астраханска обком зорюулһан һомололгые 69 процентын хэмжээн ндо — 57 процентын хэм- ашаглаһан байгаа. Ба- рэгтэ зорюулжа Централь- тедэй һомолһон мүнгэн Дагестанска обком 1954 процент, 1955 ондо миил нт ашаглаа.

дтахи партийна органуу- ингуудые бариха ябадал- лоһон дутуунууд тушаа, айсуулха хэмжээ абаха комуудай, крайкомуудай болон союзна республиканхуудай компартинуудай ЦК-нуудай зохихо анхарал хандуулха хэрэгтэй байна.

Нютагуудтахи партийна органуудай ажахын-мүнгэн сангай хэрэгые шалгаха хиналта-шалгалгын хүдэлмэри тухайда тогтожо хэлэхые хүсэнэб. Нютагуудтахи шалгалтын комиссинуудай хэдэг, мүнгэнэй шалгалтаһаа гадна, мүн обкомууд, крайкомууд болон союзна республиканхуудай компартинуудай ЦК-нууд, КПСС-эй ЦК-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени 1953, 1954, 1955 онуудай турша соо 111 обкомууд, крайкомуудта, союзна республиканхуудай компартинуудай ЦК-нуудта, партиин 116 городской ба районно комитедүүдтэ, 907 партийна эхин организацинуудта мүнгэн сангай-бюджетнэ ба ажахын хэрэгэй, гэшүүнэй түлбэри суглуулха хүдэлмэриин ямар байһые шалгажа, үзөө гэжэ съездэ мэдээсэхэ шухала байна. Мүн баһа областной, хизаарнуудай, республиканска партийна һургуулинуудта, областной, хизаарнуудай, республиканска газетэнүүдэй издательствонуудта мүнгэнэй шалгалта хэгдэһэн байха юм.

Тоосоото үе соо партийна органуудай эрхилһэн мүнгэн сангай, ажахын ба бюджетнэ хүдэлмэриие шэнжэлһэн тобшо дүн иимэ байна. Зорилго юуб гэхэдэ, партийна органуудай мүнгэн сангай, ажахын хэрэгтэ саашадаашье анхарал хандуулха шухала. Гэшүүнэй түлбэриин мүнгэ суглуулгын талаар үшөөл бии байһан дутуунуудые зайсуулха, гэшүүнэй түлбэриие саг соонь, зүбөөр оруулха ябадал туйлаха, партийна органуудай хэблэлэй хэрэгые һайжаруулха, мүнгэ зөөри арьбанаар гаргашалха ба үлүү ехээр гаргашалгые хороохо шухала. Шалгалтын комиссинууд партийна органуудай мүнгэн сангай, ажахын хэрэгые саашадаашье ходо шалгажа, шалгалтын дүнгүүд тушаа партийна органуудай үзэмжэдэ табиһан дурадхалнуудайнгаа ямараар дүүргэгдэжэ байһые шалгажа байха ёһотой.

II.

Тоосоото үе соо Цент- алгалтын Комисси ажал- эгүүд болон гомодолнуу- ганые КПСС-эй ЦК-гэй таһагуудта шалгаһан лмэриингээ энэ участог- таһагууд анхарал. ехээр бэшэгүүд болон гомо- тор табигдаһан асуудал- лээд түргэн шиидхэдэг рим нэгэн организацинуу- артинуудай хүдэлмэри- гдалнууд тухай мэдээсэ- бэшэгүүд тэдэ организа- хүдэлмэриие һайжаруул- лаа гэжэ шалгалта харуу-

ой болон хизаарнуудай конференцинүүд болон республиканхуудай компар- съезднүүд дээрэ хэһэн тоосоонууд дотор обла- аарнуудай, республикан- алтын, комиссинуудай тэм- ёһоор, нютагуудтахи органуудташье ажалша- гүүд, мэдүүлгэнүүд болон уудые харалга нилээд байна. Тэдээнние харал- ор хороогдоһон, тэдэнние тэ, ябасынь хойноһоо хи- амтай болтогдоо. Обко- йкомууд болон союзна нуудай компартинуудай бэшэгүүд болон гомодол- алгын байдалые секре- й ба бюронуудай засе- дээрэ түргэ түргэн эдэг болоо. Гэбэшье, й бэшэгүүд, мэдүүлгэ- н гомодолнуудые харал- л олон организаци- ёһотой анхарал хандуул- КПСС-эй ЦК-да, Централь- галтын Комиссида ороһон , мэдүүлгэнүүд болон го- дые шэнжэлжэ үзэхэдэ, отор табигдаһан асуудал- илээд ехэ хубинь зохихо цинууд болон захиргаа- г соогоо харагдажа боло- байна. Гэбэшье, эдэ ор- ууд болон захиргаануу- хүдэлмэрилэгшэд бэшэ- үүлгэнүүд болон гомодол- римдаа халирхайгаар ха- дээндэ саг соонь харюу , заримдаа тэдээнние бу- шиидхэдэг байна. Тиимэ- етскэ хүнүүд дээдэ орга- удта. КПСС-эй ЦК хүрэ- ол барина.

1955 онуудай туршада ЦК-дэ, Централына Шал- Комиссида ороһон бэшэ- үүлгэнүүд болон гомодол- иитэ тооһоо 25 про- жалай асуудалаар, мате- эмнэлгын ба курортно ту- үзүүлтэтэй холбоотой уудаар, социальна мүнхэ- лалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын асуудалнуудаар гэхэ гү, али профсоюзна, ажахын ба советскэ организацинуудай саг соонь амжалтатайгаар шиидхэжэ болохо асуудалнуудаар ороһон бэшэгүүд болон гомодолнууд болоно. Энэ ушарые үшөө юун гэршэлнэб гэхэдэ, хаража үзэхынь тулада партиин Центральна Комитедэй, Центральна Шалгалтын Комиссиин эльгээһэн бэшэгүүд ба гомодолнуудта министерствонүүд болон зургаанүүдай, бусад элдэб организацинуудай үгэһэн 145 мянга гаран харюунууд 1945—1955 онуудта ЦК-да абтаһан байна. Бэшэгүүд болон гомодолнуудай дээрэ заагдаһан тоо сооһоо 94 мянганиинь гэхэ гү, али 65 процентнь һайн тээшээ шиидхэгдэһэн байна.

Тиин, хэрбээ. бэшэгүүд болон гомодолнуудай анха түрүүн ороһон организацинуудай тэдээнние анхарал ехэтэйгээр, саг соонь хаража үзөөд, тэдээн тушаа зүб шиидхэбэри абаһан байгаа һаань, тэдээнние үшөө дахин хаража үзэхын тулада удаан саг хэрэглэгдэхэгүй байгаа, эдэ асуудалнуудай талаар ажалшад дээдэ организацинуудта хандаха баатай болохогүй байгаа.

Ажалшадай бэшэгүүд болон гомодолнуудта зарим партийна, советскэ организацинуудай ёһо тэдыгээр хандадагые, гэршэлһэн үсөөн бэшэ жэшээнүүд областной, хизаарнуудай үнгэрөөшэ конференцинүүд болон союзна республиканхуудай компартинуудай съезднүүд дээрэ шалгалтын хэдэ хэдэн комиссинуудай тоосоото элидхэлнүүд дотор харуулагдаһан байна. Энэ хадаа түбхын түрүүндэ Ивановска, Пензенскэ, Тамбовско болон бусад зарим партийна организацинуудта хабаадана.

КПСС-эй ЦК-да, Центральна Шалгалтын Комиссида эльгээһэн бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд болон гомодолнууд дотороо ажалшадай мэдээсэһэнэй ёһоор, министерствонүүд болон зургаануудта ерэһэн ажалшадтай уулзалга муугаар эмхидхэгдэнхэй байна. Ажалшадай табиһан асуудалнуудые өөһэдөө мэдээд шиидхэжэ шадахагүй хүдэлмэрилэгшэд лэ ерэгшэдтэй уулзадаг байна. Мэдүүлгэ баригша хүн али нэгэн хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэ орожо уулзахын тулада ехэ сагаа гээхэ баатай болоно. Гадна, хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хүдэлмэридөө байһан туладаа шухала асуудалнуудаа шиидхэхын тулада уулзалгада орожо шадахагүй сагта олон эмхи заргаануудта хүнүүдтэй уулзалга үнгэргэгдэнэ.

Жэшээлэн хэлэхэдэ, СССР-эй Харгы. замай министерствын гомодолнуудай бюрое эрхилэгшэдэ орохын тулада тусхай пропуск хэрэгтэй байгаа. Мүн түмэр замай транспортын олон тоото хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүри хандажа байдаг тус министерствын политуправленидэ гү, али хүдэлмэришэдэй кадрнуудай таһагта тусхай пропускгүйгөөр орожо болохогүй байгаа. Иимэ байдал Зам харилсаанай министерстводэ һүүлэй үе хүрэтэр байһан байна.

Иимэ буруу байдалые эрид усадхаха сагай тулаһаниинь элитэ. Иимэ байдал хадаа энэ талаар манай партиин нэгэнтэ бэшэ үгэһэн заабаринуудта эрид зүришэнэ. Зорилго юуб гэхэдэ, ажалшадай бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд болон гомодолнуудые харалгадахи үшөөл бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха, бүхы партийна, советскэ, ажахын ба бусад организацинуудта хүнүүдтэй уулзалгые нарин журамтай болгохо хэрэгтэй. Ажалшадай бэшэгүүд, мэдүүлтэнүүд болон гомодолнуудые харалгада яажа хандаха тушаа В. И. Ленинэй заабариие энээнтэй дашарамдуулан үшөө дахин һануулха хэрэгтэй. В. И. Ленин советскэ эмхи зургаануудай муу хүдэлмэри тушаа ажалшадһаа ороһон гомодолнууд хадаа бодото дээрээ дороһоо табигдаһан хиналта гээшэ гэжэ нэгэнтэ бэшэ зааһан байна. Тэрэ хадаа ажалшадай шухала хэрэглэмжэнүүдые хангаха тухай анхаралаар, тэдээнэй мэдээсэлнүүдтэ анхаралтайгаар хандан, түргэн хэмжээ абаха тушаа оролдолгоор советскэ бүхы эмхи зургаануудай ажал-ябуулгада нэбтэрэнхэй байха ёһотой гэжэ эридэг байгаа. В. И. Ленин хадаа хүдэлмэриин албан хойрог арга методүүдые тэсэдэггүй байхыень партиие хододоо уряалдаг, бүдүүлиг ааша гаргадаг, бэеэ ехэдэ бододог, һүрхэйтэдэг зарим хүтэлбэрилэгшэдые шоо үзэдэг байгаа. Албан хойрогоор, ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилдэг арга метод советскэ засатай уг шанартай таарахатүй байна, нобшо, хайхарамжагүй, харюусалгагүй ябадалтай, ажалшадай хэрэглэмжэ болон эрилтэнүүдтэ анхаралгүйгөөр, дээрэлхүүгээр хандадаг баримтануудтай сагүргэлжэ тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ заадаг байгаа.

Нүхэдүүд! Зарим партийна, советскэ, ажахын ба бусад организацинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые үнэн зүбөөр зааһан ажалшадай бэшэгүүд болон гомодолнуудай партийна органуудта орохын, хойшолуулашагүй түргэнөөр шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнуудай табигдахын хажуугаар КПСС-эй ЦК-дэ, Центральна Шалгалтын Комиссида, нютагуудтахи партийна органуудта ондоо бэшэгүүд, тэрэ тоодо бэшэгшын нэрэ табяагүй бэшэгүүд ородог байна. Тиимэ бэшэгүүдэй авторнууд ямаршье гэмгүй хүнүүдэй нэрые хорото сэдьхэлээр гутааха гэжэ һэдэдэг, үндэһэ баримтагүй элдэб гэмнэлгэнүүдые һанаанһаа зохёодог байна, эдэ хардалгата зүйлнүүдыень шалгахын тулада партийна болон советскэ организацинуудай олон тоото хүтэлбэрилэгшэд һамаарна.

Манай һанаашаар хадаа харахын тулада тиимэрхүү бэшэг лэ бүхэниие абаһанай хэрэггүй. Манай ямаршье организацинуудай дутагдалнуудые үнэн зүбөөр шүүмжэлһэн ба партийна, советскэ, ажахын болон бусад организацинуудай хүдэлмэридэхи али нэгэн алдуу дутуунуудые үгы хэхэ хэрэгтэнь партида, гүрэндэ эдэбхитэйгээр туһалхые хүсэһэн граждануудай бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд болон гомодолнуудые хаража үзэлгэдэ партийна болон ажахын организацинуудай анхаралые хандуулха хэрэгтэй. **(Альга ташалга).**

Ажалда орохо хэрэгтэй манай нютагай партийна болон советскэ органууд туһалнагүй гэһэн гомодолтойгоор партиин Центральна Комитедтэ, Центральна Шалгалтын Комиссида хандадаг коммунистнуудай манайда үшөөл бии байһаниинь гэмшэлтэй. Шалгажа үзэхэдэ эдэ коммунистнууд сооһоо олониинь хүдэлмэрилжэ шадахагүй байһан дээрэһээ, нэрээ гутааһан дээрэһээ хүтэлбэрилхы гү, али харюусалгата хүдэлмэриһөө урдань сүлөөлэгдэһэн аад, мүн тиимэ лэ тушаалнуудта дахин орохые тэгүүлдэг, ондоо хүдэлмэридэ ороһоо эрид арсадаг байба гэжэ шалгалтаар элирһэн байна. Тиимэ хүнүүд өөһэдынгөө гэмээр удаан саг соо хүдэлмэрилдэггүй, тэдээндэ тусхай эрхэ олгохые эридэг, тэдээнние дуудажа, шэнжээрээшье ба зэргээрээшье тэдээнэй урда тээнь байгаад сүлөөлэгдэһэн тиимэ хүдэлмэри дурадхахыень хүлеэжэ байдаг байна. Тиимэ коммунистнуудта анхарал хандуулхаар болоо, тэдээнэй буруу ябадал тухай асуудалые тэдэ коммунистнуудай бүридхэлдэ байһан тус тус партийна организацинуудта тэрэ бүридэнь хаража байха хэрэгтэй.

III.

Нүхэдүүд! Центральна Шалгалтын Комисси КПСС-эй ЦК-гэй Партийна Хиналтын Комитедтэ хэрэгүүдэй ябалгатай танилсаад, партиин XIX съездһээ хойшо үнгэрһэн үе соо Партийна Хиналтын Комитет партиин гэшүүд болон кандидадуудай 44 мянга гаран гомодолнууд ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэһыень тодоруулба.

Гэбэшье, тус тус коммунистнууд тухай хэрэгүүдые олон ушарта өөһэдынь үгы байхада харадаг, үгышье һаа нэгэ хүнэй гү, али Партийна Хиналтын Комитедэй гүйсэд бэшэ составаараа харадаг байһан буруу заншалай Партийна Хиналтын Комитедэй аппарат дотор бии байһыень КПСС-эй ЦК партиин XIX съездын һүүлээр элирүүлээ тэжэ партиин XX съездэ мэдээсэхэ хэрэгтэй.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада Партийна Хиналтын Комитет тус комитедтэ ородог мэдүүлгэнүүдые ба тус тус коммунистнууд тухай хэрэгүүдые хаража үзэхэ талаар хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа, урдань гаргагдадаг байһан алдуунуудынь зайсуулагдажа байна.

Манай парти гэшүүд болон кандидадуудай партийна документнүүдые һэлгэхэ талаар тоосоото үе соо ехэ хүдэлмэри хээ. КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэрээр партида олгогдоһон шэнэ нэрэтэйнь партийна документнүүдые тааруулхын тулада тэдээнние һэлгэхэ хэрэгтэй болоһон байна. Партийна документнүүдые һэлгэлгэ хадаа мүн коммунистнуудай бүридхэлгые зохихо журамтай болгохо зорилготой байгаа.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэхэ ба тэрээнние үнгэргэхэ үедэ обкомууд, хизкомууд болон союзна республиканхуудай компартиин ЦК-нууд партийна ажахые шалгаһан байна. Энэ хадаа партийна документнүүдэй һэлгэлгые хаа хаанагүй эмхитэйгээр, КПСС-эй ЦК-гэй заабаритай зохилдуулан үнгэргэхэ арга манай партида олгоо. Гэхэтэй хамта, зарим партийна организацинуудай партийна ажахыда зохихо журам үшөөл байгуулагдаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зарим партийна организацинууд коммунистнуудта зохихо эрилтэ хэнэгүй, партийна биледүүд болон кандидатска карточкануудые хадагалхын түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлнэгүй. Энээнэй эсэстэ партийна биледүүд болон кандидатска карточкануудые гээхэ ушар олон үзэгдэнэ. Тиин 1954—1955 онуудай туршада коммунистнууд 30 мянга шахуу партийна документнүүдые гээһэн байна. Партиин зарим райкомууд болон горкомууд партийна документнүүдээ коммунистнуудай гээһэн тушаа зохихо тобшолол хэдэггүй, тэдээнние бэдэржэ олохо хэмжээ абадаггүй байна.

Партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, партийна ажахын асуудалнуудта хандуулдаг анхаралаа саашадаа һулаpуулжа болохогүй, коммунистнуудые бүридхэхэ, партийна документнүүдые үгэхэ ба хадагалха талаар КПСС-эй ЦК-гэй тогтооһон журамые нарииаар сахиха, партийна биледүүд болон кандидатска карточкануудые наринаар хадагалхын түлөө партиин үмэнэхи харюусалгыень партиин гэшүүд болон кандидадуудта хододоо тайлбарилжа байха хэрэгтэй.

Нүхэдүүд! Манай парти Эхэ оронойнгоо экономикын талаар, мүн уласхоорондын харилсаанай талаар түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэдээ элитэ ехэ амжалта туйлажа, өөрынгөө XX съездые угтаба.

Манай парти улам нягтаар жагсаад, марксизм-ленинизмын һургаалай ёһоор идейнэ талаараа хатуужаад, XX съездээ угтаба. Манай агуу ехэ Эхэ ороной саашадаа һалбаран мандахын тулада, бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондо үни удаан оршохо эб найрамдал хангахын тулада партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые манай бүхы партиин, хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, арадай интеллигенциин бодото байдал дээрэ эдэбхитэйгээр, дайшалхы ёһоор бэелүүлхэ байһандань ажаг һэжэг байхагүй. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой Бахлайтын культбаза соо. Тус культбазые даагша Ш. Бадмаев һаалишадта газетэ уншажа, хөөрэлдөө хэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Республикын ажалшад партиин XX съездын материалнуудые баяртайгаар һайшаана

Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые радиогоор шагнаба

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. **(Телефоноор абтаба).** Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлые аймагай ажалшад хаа хаанагүй радиогоор шагнажа, угаа ехэ баяртайгаар угтаба.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци холын гүүртэ, фермэнүүдтэ хүдэлдэг колхознигуудай дунда хамтаараа радио шагналга эмхидхэһэн байна. Тэрэнэй һүүлээр колхозой зоотехник, агитатор нүхэр Мункуев «Коммунистическэ парти — советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы хүсэн мүн» гэһэн темээр гахайшадтай хөөрэлдөө хэбэ.

Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, эндэхи гахайшад өөрынгөө хүдэлмэридэ нилээд амжалта туйлаһан байна. Үнгэрэгшэ намарай үедэ эндэ 15 толгой гахай тус бүридөө 1,5 центнер хүрэтэрынь шахажа гүрэндэ тушаагаа. Мүнөө 13 гахай шахагдажа байна. Тэдэнь тус бүридөө 1,5 центнер болотороо шахагдаад, март һарада тушаагдаха юм. Тиихэдэ үшөө 48 толгой залуу гахайнууд мүнөө хабар шахалгада табигдаха байна. Тиин, хэрбээ эндэхи гахайшад 1955 ондо 45 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааһан байбал, 1956 ондо 60 центнерһээ бага бэшэ эрхим һайн мяха тушааха гэжэ уялга абаба.

Б. Ширеторов,
манай корр.

Съездын материалтай танилсана

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Зэдын аймагай ажалшад партиин XX съездын материалтай үргэнөөр танилсажа эхилбэ.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Воробьев) отара, фермэ бүхэндэ агитаторнуудые эльгээжэ, нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые малшадта тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри захалба. Һаамхай үнеэдэй гүүртэ болон 1-дэхи бригадада багшанар нүхэд Щекотова, Зайцева, хонишодой дунда библиотекарь нүхэр Труднев гэгшэд илангаяа эдэбхитэйгээр ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Партиин хараалһан агуу ехэ программаар зоригжоһон тус колхозой малшад малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Мүнөө колхозой ОТФ-дэ 800 гаран хурьгад абтаад, хоролтогүй, тобир һайнаар харууһалагдажа байна.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид энэ үедэ ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр ажаллана. Нёдондонойхитой сасуулбал байгша ажахын жэлэй 4 һара соо эндэ хоёр дахин ехэ һүн һаагдаба. Тэрээнэй ашаар гүрэндэ уялгата ёһоор һү тушааха 1956 оной нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоо урид, XX съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур гүрэндэ 13 мянган килограмм һүн худалдагдаба.

Н. Цыбенов,
манай корр.

Манай фермын ажалай бэлэг

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тухай КПСС-эй ЦК-гэй XX съездын Директивэнүүдэй проектые гүнзэгыгөөр шудалжа, манай фермын һаалишад ажахын шэнэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялга абаа. Энэ хадаа нёдондо жэлэйхидэ орходоо 400—400 литрээр ехэ болоно.

Абаһан энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула, фермымнай һаалишад өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Жэшээлхэдэ би өөрөө нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 3000 литр һү һааха шэнэ уялга абанхайб. Һү ехээр һаахын түлөө үнеэдые зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалха хэрэгтэй. Нэн түрүүн тэдэнэртэ тэжээл үгэлгые гуримшуулха шухала.

Тиимэһээ һаамхай үнеэн бүридэ сүүдхэдэ дунда зэргээр 8 килограмм үбһэ, 4 килограмм солоомо, 4 килограмм ногоон солоомо, 4 килограмм корнеплод үгэнэб. Гадна, 10 килограмм силос ба килограммһаа үлүү концентрат эдюулдэгби.

Шэмэтэ һайн тэжээлээр үнеэдээ эдеэлүүлхэдэ үнеэд һү ородог. Жэшээлбэл, үнгэрһэн дүрбэн һарын туршада даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 620 литр һү һаагааб.

Намда даалгагдаһан 11 үнеэд февраль, март һаранууд бултадаа тугаллаха юм. Эдэ һарануудта үнеэн бүриһөө 200—200 литр һү һаахаб.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэдһээ һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ уялгаяа манай фермын һаалишад нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

Д. Цынгунова,
Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Бүри эршэ зоригтойгоор хүдэлхэбди

Бүхы советскэ арадтаяа хамта Бурят-Монголой ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Эдэ үдэрнүүдтэ республикын промышленна предприятинуудта, колхозууд болон совхозуудта митинг ба суглаанууд боложо байна.

Үсэгэлдэр, Улан-Үдын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй уужам ехэ котельнэ цех соо партиин XX съездэ зорюулагдаһан ехэ митинг болоо. Заводой парторг нүхэр Асеевэй тус митинг нээһэнэй һүүлээр, партиин Улан-Үдын горкомой секретарь нүхэр Магунов, заводой начальник Бутко гэгшэд үгэ хэлээ.

Удаань олон хүдэлмэришэд үгэ хэлэжэ, партиин XX съездын түүхэтэ документнүүдые бүрин һайшааһанаа мэдүүлбэ.

—Коммунистическэ партиин табиһан ехэ зорилгонуудые бэелүүлхээр хэзээдэ бэлэн байһан манай паровоз-хабсаралгын цехын хүдэлмэришэд февраль һара соо түсэбһөө гадуур дүрбэн паровоз заһабарилха байна,—гэжэ цехын начальник нүхэр Минаев мэдүүлбэ. Цехымнай хүдэлмэришэд XX съездын материалнуудые ехээр һонирхон шудалха зуураа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, хэдэн зуугаад тонно шэрэм түсэбһөө гадуур үгэхэбди гэһэн уялга абаба,—гэжэ шэрэм шудхалгын цехын хүдэлмэришэн Воробьёва хэлээ.

—Энээнһээ урда тээ үдэрэйнгөө даалгабари 180 процент дүүргэдэг байгаа һаа, мүнөө съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ хоёр нормо дүүргэхэб гэһэн уялга абанаб,—гэжэ комсомолец-фрезеровщик Батуев хэлээд, иимээр хүдэлхыень заводой залуушуулые уряалба.

Коммунистическэ партиингаа гадаадын ба дотоодын политикые һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлһэн, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэбди гэһэн резолюци митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа хариин оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ХИТАД

ПЕКИН, февралиин 15. (ТАСС). Партиин XX съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоон тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлэй удхые Хитадай Арадай Республикын арадай центральна радиостанци мүнөөдэр дэлгэрэнгыгээр дамжуулаа. КНР-эй арадай центральна радиостанциин энэ дамжуулга ороной бүхы радиостанцинуудаар дам саашань дамжуулагдаа.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, февралиин 16. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүдэлмэриие румынска арад угаа ехээр һонирхоно.

Съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоон тушаа Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлэй хүсэд текстын ехэнхи хубиие центральна газетэнүүд мүнөөдэр толилоо. Съездын материалнууд румынска радиогоор дамжуулагдана. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй элидхэлые уншаад байхадаа, коммунизм байгуулгада угаа ехэ амжалтын туйлагдаһые хүсэдөөр ойлгонобди гэжэ «Ромыниа либера» газетэ бэшэнэ.

Ажал-ябуулгынгаа дүнгүүдые СССР-эй коммунистнуудай мүнөө гаргажа байхадань, социализмын илаһан агуу ехэ орон тээшэ бүхы дэлхэйн ажалшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр ба баяртайгаар хаража байна гэжэ газетэ саашань бэшэнэ. Энэ ороной амжалта улам арьбадхагдана, уласхоорондын нэрэ хүндэнь ургана, социализмын орон хадаа мүнөө илагдашагүй хүсэн болоо.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо румынска хүдэлмэришэдэй туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилно.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, февралиин 16. (ТАСС). КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон тушаа съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлэй хоёрдохи ба гурбадахи бүлэгүүдые «Трибуна люду», «Жице Варшавы», «Глос працы» гэжэ ба польско бусад центральна газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

«Трибуна люду» газетэ иигэжэ заана. Общественно-политическэ хоёр системын эбтэйгээр ажабайха ба амгалан ёһоор мүрысэхэ тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ. Капиталистическэ системэдэ орходоо социалистическэ системын булюу байһые элидхэл соо дурсагдаһан олон тоо баримтанууд элеэр харуулна гэжэ газетэ бэшэнэ. Хүн бүридэ юумэ үйлэдбэрилгөөр эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба ахин тараха тухай агуу ехэ Ленинэй табиһан уряа хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ уряа мүнөө эгээн шухала удхатай ба тодорхой болоод байна. Советскэ Союз хадаа зургаадахи табан жэлдэ нүүрһэ малтан абалгаар ба цемент үйлэдбэрилгөөр, удаадахи табан жэлдэ булад, нефть болон электроэнерги үйлэдбэрилгөөр Америкын Холбоото Штадуудые ахижа гараха бүхы арга боломжотой.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа хүндэ промышленностиие саашадань хүгжөөлгэдэ, бүхы промышленностьда техническэ дэбжэлтэ түргэдхэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулна. Юуб гэхэдэ, хүндэ индустриие булюу ехээр хүгжөөһэнэй ашаар лэ хэрэглэлэй зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилэн гаргажа болохо байна. Советскэ промышленностиин саашанхи хүгжэлтэ үйлэдбэриин хүсэнүүдые тэнсүү зүбөөр хубаарилан табиха ябадал хараална гэжэ «Жице Варшавы» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа промышленностиие хүгжөөхэтэеэ хамта, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр бүри ехээр хангахын тулада хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ ябадал хараална.

Советскэ ороной угаа ехэ амжалта туйлаһаниинь Н. С. Хрущевой элидхэлһээ элеэр харагдана. Советскэ Союзай зургаадахи шэнэ табан жэл арадай ажахые хүгжөөхэ угаа ехэ холын хараануудые нээжэ үгэнэ.

ИНДИ

ДЕЛИ, февралиин 16. (ТАСС). КПСС-эй XX съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлдэ индийскэ бүхы газетэнүүд ехэ анхарал хандуулһаар.

Элидхэл соо Советскэ Союзай уласхоорондын байдалые шэнжэлэлгэдэ зорюулагдаһан бүлэгэй дэлгэрэнгы удхые газетэнүүд толилоо.

«Яаралтайгаар зэбсэгжэлгые Хрущев буруушаана. Бүхы дэлхэй дээрэ харилсан ажаллахын тулада хүдэлмэрилхөөр шиидэнги байна» гэһэн гаршагуудтайгаар элидхэлэй удхые «Хиндустан таймс» газетэ толилоо.

УРУГВАЙ

МОНТЕВИДЕО, февралиин 16. (ТАСС). КПСС-эй XX съездын хүдэлмэридэ уругвайска хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлнүүдые, Н. С. Хрущевой элидхэлэй удхые бүхы газетэнүүд толилоо. Элидхэл соо Советскэ Союзай гадаадын политика тухай хэлэгдэһэн бүлэг тушаа «Эль Дебате» газетэ иигэжэ онсо тэмдэглэнэ: «Эбтэйгээр ажабайха шухала байһан тухай Хрущёв баталан хэлээ».

Н. С. Хрущевой элидхэлэй удхые «Ла маньяна», «Эль паис», «Эль бьен публико» болон бусад газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр толилоо.

ФИНЛЯНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, февралиин 16. (ТАСС). КПСС-эй XX съездын хүдэлмэридэ Хельсинкиин бүхы газетэнүүд ехэ анхарал хандуулна.

Съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлые, КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэлэй удхые «Тюэкансан саномат» газетэ нэгэдэхи хуудаһандаа толилоо.

«Баруун оронууд түгшүүрил һуларуулхын тулада мүнөө ябуулга хэхэ ёһотой» гэһэн гаршагтайгаар съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлые «Суомен сосиалидемократт» газетэ толилоо. «Эбтэйгээр ажабайхые Хрущев баруун оронуудые уряалаа» гэһэн гаршагтай мэдээсэл «Ууси суоми» газетэ толилоо.

Советскэ Союзай гадаадын политика тухай бэшэхэдээ, эбтэйгээр ажабайха тухай ленинскэ ёһо гурим СССР-эй гадаадын политикын генеральна хараа шугам болоно гэжэ Н. С. Хрущевой хэлэһэндэ «Тюэкансан саномат» газетэ анхарал хандуулна.

АРГЕНТИНА

БУЭНОС-АЙРЕС, февралиин 16. (ТАСС). КПСС-эй XX съездын нээгдэһэн ба Н. С. Хрущевой элидхэл хэһэн тухай мэдээсэлнүүдые Аргентинын бүхы центральна газетэнүүд эли газарнуудта толилоо. «Дайн хэнгүйгөөр байжа болохо гэжэ Хрущев хэлээ», «Советскэ правительство буу зэбсэг хуряахын түлөө саашадаа оролдосотойгоор тэмсэхэ байна», «Эбтэйгээр ажабайха шухала гэжэ Хрущев хэлээ» — гэһэн томо гаршагуудтайгаар съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилоо. Холбоото Штадуудтай, Англитай, Францитай болон бусад оронуудтай хани барисаатай байжа ба харилсан ажаллажа эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэхые Советскэ Союзай хүсэжэ байһан тухай, гадаадын политикын талаар партиин саашанхи зорилгонууд тухай Н. С. Хрущевой элидхэл соогоо хэлэһые эшэ татажа газетэнүүд бэшэнэ. Һулаар хүгжэнги оронуудта Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байһан тухай мэдээсэлнүүд соо онсо тэмдэглэгдэнэ. 391 предприяти барилгадань Советскэ Союз хэдэн орондо мүнөө туһаламжа үзүүлнэ, олон орондо удаан болзороор ашагтай урьһаламжануудые үгөө гэжэ «Ла пренса» газетэ тэмдэглэнэ.

США

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 15. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүдэлмэридэ ба Н. С. Хрущевой элидхэлдэ Нью-Йоркын «Дейли ньюс», «Дейли миррор», «Нью-Йорк геральд трибун», «Нью-Йорк таймс» гэжэ газетэнүүд ехэ анхарал хандуулаа.

Н. С. Хрущевой элидхэл тухай информационно агентствонуудай корреспондентнүүдэй Москваһаа дамжуулһан мэдээсэлнүүдые «Дейли ньюс», «Дейли миррор» газетэнүүд толилоо.

Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ һара

Модо, шулуу бэлдэлгэ, зөөлгэ танай тэндэ ямараар ябажа байнаб?

Иимэ асуудалтайгаар манай редакци хэдэн нүхэдтэ телефоноор хандаһан байна. Тэрэ асуудалда доро дурсагдатша нүхэд иимэ харюунуудые үгэбэ:

1. Түнхэнэй аймгүйсэдкомой барилга эрхилдэг таһагые даагша нүхэр Чуркин

Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ, зөөхэ һара соо хэгдэхэ хүдэлмэриин график колхоз бүхэндэ хүргэгдэнхэй. Энэ һара дотор 20.500 кубометр модон бэлдэгдэхэ, мүн барилгын газарта модо зөөхэ түсэб сүм дүүргэгдэхэ юм. Тиимэһээ аймагай колхозууд болон МТС-үүд үдэр бүри 698 кубометр модо отолхо, 770 кубометр модо зөөхэ болоно. Тэрээнһээ гадна, 12 мянган кубометр шулуун бэлдэгдэхэ, зөөгдэхэ юм.

Энэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар бүтээхэ арга боломжонууд дүүрэн бии. Мүнөө үедэ колхозуудтамнай 300 гаран хүнүүд барилгын модо, шулуу бэлдэжэ байна. Гушаад автомашина энэ хүдэлмэридэ табигданхай. Тэрээнһээ гадна, шефүүднай туһа хүргэхэ байна.

Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ, зөөхэ хүдэлмэри Хрущевой нэрэмжэтэ, «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» колхозуудта амжалтатайгаар ябуулагдажа байна.

2. Сосновско МТС-эй директор нүхэр Нагорных

Харьяата колхозуудтаа барилгын хэды шэнээн модо, шулуунай бэлэдхэгдээд байһые, мүн энэ һара соо хэды шэнээн бэлэдхэгдэхыень һайн мэдэнэгүйб. Мүнөө МТС-эйнгээ хүсөөр энэ һарада хэгдэхэ хүдэлмэриие түсэблөөд, тракторна бригаданудтаа график эльгээхэ гэжэ байнабди.

Манай МТС-эй 19 механизаторнууд, 4 трактор колхозуудта хүдэлжэ байна. Иигээд хүнүүдые нэмэжэ гартаха бэзэбди.

Модо, шулуу бэлэдхэлгэдэ колхозуудНай хэды хүнүүдые гаргаад байнаб гэжэ хэлэхэ аргамни үгы. Мэдээн байхагүй. Февралиин хорёодоор мэдээн бии болохо бэзэ.

3. Хэжэнгын МТС-эй директор нүхэр Тюменцев

Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ хүдэлмэри муугаар ябажа байна. Харьяата колхозудаймнай малай үбэлжэлгэдэ хүндэ байдал тохёолдоод, олохон колхознигуудНай, автомашинанууд үбһэ, солоомо зөөлгэдэ табигдаад байна.

Мүнөө үедэ колхозудһаамнай ой соо хүдэлжэ байһан хүнүүд тон үсөөн. Тиигэбэшье, МТС-эй механизаторнуудай 50 процентнь колхозуудай барилга дээрэ хүдэлжэ байна. Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ һара соо хэгдэхэ хүдэлмэриин график табигдаад, тракторна бригадануудта үгтэжэ байна.

* * *

Редакциһаа: Барилгын модо, шулуу бэлдэхэ, зөөхэ һарын эхилһээр гурбан хоног үнгэрбэ. Энэ һарые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаһан аймагууд болон колхозуудта модо, шулуу бэлэдхэлгэ болон зөөлгэ һайнаар ябуулагдажа байна. Түнхэнэй аймгүйсэдкомой барилга эрхилдэг таһагые даагша нүхэр Чуркинай дээрэ дурсагдагша харюуһаа хаража үзэхэдэ, тэндэ энэ хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдажа байна.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, Түнхэнэй аймагай колхозууд модо отолхо түсэбөө 180 гаран процент дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Мүнөө соносхогдоһон һарын туршада юу хэхээ һайса мэдэжэ, аймагайнтаа колхозууд болон МТС-үүдэй доторой арга боломжонуудые гүйсэд элсүүлхын хойноһоо миил үгөөрөө бэшэ, харин бодото хэрэгээрээ тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд тэмсэжэ байна.

Гэбэшье, Сосновско МТС-эй директор нүхэр Нагорных Хэжэнгын МТС-эй директор нүхэр Тюменцев хоёрой харюунууд тэндэ энэ һарын хүсэд эхилээдүй байһые, тэдэнэрэй энэ хэрэгтэ һаналаа табяагүй байһые гэршэлнэ. Мүнөө хүрэтэр барилгын модо, шулуу бэлдэхэ, зөөхэ һара соо юу хэхээ гүйсэд мэдэнгүй, колхозуудтаа энэ хүдэлмэриин ямар зэргээр ябажа байһые тодорхойлоогүй тэдэнэр һууна.

Хэзээ нүхэр Нагорных Тюменцев хоёр колхозуудта барилгын модо, шулуу бэлдэхэ хэрэгые гартаа абажа, хүтэлбэрилдэг болохо юм? Энэ шухала хэрэгые иимэ һанаа амараар, аали нобшоор эмхидхэжэ болохогүй.

Колхозуудта ямаршье хүдэлмэри хэдэггүй хүнүүд яһала олон. Тэдэниие бүхыдэнь энэ хэрэгтэ хабаадуулха шухала. Гэхэтэй хамта, олонхи МТС-үүдтэ заһабарилгын хүдэлмэри дүүрэжэ, бүри олон механизаторнуудые энэ хүдэлмэридэ табиха арга бии болобо.

Тэрэнһээ гадна, барилгын модо шулууе энэ һарада, шаргын харгыгаар зөөжэ абаагүй һаа, бэрхэтэй гэжэ мэдэжэ байбашье, нүхэд Нагорных, Тюменцев гэгшэд бодото хэмжээ абанагүй.

Мүнөө үедэ республикын ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлтэй танилсажа, угаа ехэ урма зоригтойгоор, эдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд аймгүйсэдкомууд болон партиин айкомууд ажалшадай политическэ болон ажахын энэ ехэ дэбжэлтые ударидажа барилгын модо шулуу бэлдэхэ һарые һайнаар үнгэргэхэ зэргэтэй. Колхознигуудай болон механизаторнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

«Уралсельмаш» завод Т. С. Мальц... элдүүрилгэдэ хэрэ... хын элдэб машин... нэ. Энэ жэлдэ шаг... гүүдые урданайхи... олоор гаргаха гэжэ... өөрынгөө продукци... элдэб хизаарнуудһа... на эльгээдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И... араатай катогууд б...

ТАСС

Колхозниг... аба...

Яруунын аймага... сын нэрэмжэтэ ... 1955 онойнгоо ажа... мүнгэ болон хүдөө ... нуудые абана.

Эгэшэ дүүнэр М... Андреевანууд арте... лишад юм. Тэдэн... ран ажалта үдэр ... үлүүтэй түхэриг м... мяха, орооһо абаха ... нэмэлтэ түлбэридэ ... 2349 литр һү, нэгэ ... байна.

Мал адуулагша ... 1319 литр һү, нэгэ ... хэриг мүнгэ абаба...

АЖАЛШАДАЙ Д... УЛАН-УДЫН ... СОВЕДЭЙ АРБА... ЗАРЛАХА...

Ажалшадай депу... ской Соведэй (V за... хи сесси 1956 оно... ной понедельнигтэ, ... Госфилармониин б... бышевай үйлсэ № ... гэжэ ажалшадай ... Улан-Удын городско... сэдхэхэ комитет го... депутатуудта мэдээ...

Ажалшад... Улан-Удын го... гүй...

ЗАҺАБ...

Манай газетын ... номерой табадахи ... колонкын 5-дахи а... мүрэй эхин үгые ... мүн энэ нюурай хо... дүрбэдэхи абзацта... рые 1955 он гэжэ ... гуйгдана.

Ооооһото болон овощной культурануудай үндэр ургасын түлөө

Шэнэ ба боро газар ашаглалгада зорюулагдаһан научна конференциһээ

Кабанск тосхондо һаяшаг политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Кабанскын отделени шэнэ ба боро газар ашаглаха асуудалаар научна конференци үнгэргэбэ. Кабанскын аймагта «шэнэ ба боро газар ашаглалга тухай» Тимлюйскэ МТС-эй ахалагша агроном нүхэр Капустинэй элидхэл эндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүд, зооветинститудай научна хүдэлмэрилэгшэд, МТС ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, мэргэжэлтэд тус конференцидэ хабаадалсаба.

Шэнэ ба боро газар ашаглажа, орооһото, овощной культурануудай, хартаабхын үндэр баян ургаса абажа болохо байһаниие оронноймнай, мүн манай хүршэ Байкало-Кударыншье аймагай түрүү колхозуудай дүй дүршэл харуулаа гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Кабанскын аймагта хоёр жэлэй турша соо 6000 га шэнэ ба боро газар элдүүрилэгдээ. Колхозууд шэнэ газар дээрэһээ элбэг баян ургаса хуряагаа. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хуушан газарай га бүриһөө 13,8 центнер, шэнэ газарһаа — 20—25 центнер шэниисэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хуушан газарай га бүриһөө 11 центнер, шэнэ газарһаа — 17,6 центнер шэниисэ абтаа.

Ойрын хоёр гурбан жэлэй турша соо ашаглагдаһан шэнэ газарһаа ургаса таряа абалгые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо Кабанскын аймагта бии гэжэ нүхэр Капустин хэлэбэ.

ШЭНЭ ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛХЭДЭ ХЭРЭГЛЭГДЭХЭ АГРОТЕХНИЧЕСКЭ ХЭМЖЭЭ-ЯБУУЛГАНУУД

Намагтай газарые хатаажа, бургааһатай ба модотой газарые сэбэрлэһэнэйнгээ һүүлээр тэндэ хүдөө ажахын культурануудые тарихын түлөө агротехническэ иимэ хүдэлмэри хэгдээ.

Намагай, бургааһанай анзаһаар 22—25 см гүнзэгытэйгээр түрүүшын хахалалга үнгэргэгдэһэн байна. Хабарай культурануудые тарижа дүүргэмсээрээ, шэнэ газар хахалжа эхилээд, намар орой болотор тэрэнээ үргэлжэлүүлнэ. Торфотой хүрьһые хабар эртэ хахалхада бүхэли зундаа һайнаар илзаржа, намар элдүүрилхэдэ зохистой болодог. Тиигээдшье энэ ушарта торфын илзархада газарай хүрьһэндэ тэжээл үгэдэг бодосууд һайнаар суглардаг.

Шэнэ хахалагдаһан газар хүндэ дисковэ борнойтоор 4—5 дахин элдүүрилэгдэнэ. Түрүүшынхеэ хахалагдаһан газар һөөлжүүлэн, хоёрдохёо тэрэниие хүндэ дискээр хүндэлэн элдүүрилэгдэнэ. Хэрбээ хүндэ дискээр нэгэ һөөлжүүлэн гарахада муугаар элдэгдээ һаань, үшөө дахин ябуулхада болохо. Эдэ хүдэлмэри хэһэнэй һүүлээр хахалһан газар хүндэлэн дисковалаад, удаань утаашань дисковална.

Шэнэ газарые, илангаяа намаглиг, торфотой хүрьһые элдүүрилхэдэ хүндэ катогууд ехэ хэрэгтэй болодог. Хүндэ катогуудаар хүрьһые нягтаруулжа, хүрьһэнэй капиллярность ба дороһоо уһанай оролго һайжардаг. Тиигээдшье хүрьһые хүндэ катогуудаар нягтаруулхада хүрьһэн соо үлэһэн хүнды газарнууд үгы болгодоно. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд хүрьһэнэй шииг нойто ехэтэй байлгада туһатай.

Шэнэ газар элдүүрилхэ энэ заабариие дүүргэжэ шадабал гандангишье жэлнүүдтэ таряанай үндэр ургаса абажа болохо. Иимэ хэмжээ-ябуулганууд зарим ушарта манай аймагта хэгдээгүй байгаа. Тиихэдэнь, газарай хүрьһэн түргэн хаташоод, тэндэнь ургаса оройдоо гараагүй.

Торф хүрьһэтэй газарай калий ба фосфороор дутамаг байдаг дээрэһээ, манай аймагай колхозууд шэнэ газар элдүүрилжэ эхилһэн түрүүшын жэлһээ захалаад, фосфорно-калийна үтэгжүүлгэ хэжэ эхилһэн байна. Илангаяа хабар, тарилгын урда тээ, дискованп хэхэтэйгээ хамта нэгэ гектарта 2—3 центнер суперфосфат, 1—2 центнер 40 процентын калийна дабһа үтэгжүүлгэ болгон хэхэдэ һайн үрэ дүн үгэнэ.

Торфотой хүрьһые извёсткоор үтэгжүүлхэдээ нэгэ гектарта 2—3 тонно извёстко хэрэглэхээр гэжэ эндэхи агрономууд тоолоно.

Намагһаа хатаагдаһан газарта торфын удаан илзардаг дээрэһээ зелёнко болгохоёо овёс таридаг байна. Хэрбээ хоёрдохи жэлдээ торфын һайса нялзараа һаань, овёс, корнеплодуудые ба овощь тарихада болохо байна.

Хахалһан газараа дахин хахалжа болохогүй. Юундэб гэхэдэ, органическа тэжээлнүүдынь түргэн нялзаран һалашадаг. Тиихэдэнь газарай хүрьһэн үрэжэлгүй болошодог юм.

Намаг газарые хатаажа, тэндэ олон жэлэй элдэб үбһэ ногоо, тэжээлэй культурануудые, зелёнко, овёс горох хоёрые холижо, тэжээлэй корнеплодуудые ба силоснэ культурануудые тарихада болохо байна. Модо, бургааһаа сэбэрлэгдэһэн газарнуудта шэниисэ, овощь, хартаабха ба кукуруза тарихаар байһыень Кабанскын колхозуудай туршалганууд харуулна.

ШЭНЭ ГАЗАРЫЕ АШАГЛАХА ТҮСЭБ ТУХАЙ

Ойрын гурбан жэлэй турша соо хамта 24.000 га шэнэ газар ашаглагдаха юм.

Энээнэй эсэстэ 1958 ондо энэ аймаг 30.000 га таряалангай, 14.880 га һайжаруулагдаһан сабшалантай ба 10.000 га бэлшээриин нэмэлтэ газартай болохо байна.

Кабанскын аймаг хадаа саашадаа орооһото культурануудые ехээр ургуулжа абаха түсэбтэй байна. Газарайнь хүрьһэнэй үрижэлтэй ба сагайнь уларилай угаа зохистой дээрэһээ, овощь болон хартаабха ехээр тарижа, городой ажалшадые хангаха арга боломжо эндэ хүсэд бии. Тус аймагые республикын бусад аймагуудтай жэшээлбэл бороо хура, саһа элбэгтэй, жэлдээ 400 миллиметр нойтон эндэ ородог. Шэнэ газар ашаглахатай хамта нуга ба бэлшээриин газарые бургааһанһаань сэбэрлэхэ зорилго табигдана. Гадна нуга ба бэлшээриин газарые һайжаруулхын түлөө болдогуудые сэбэрлэхэ, намаг нуурнуудые хатааха, ашаглагдаһан газарые уһалха түхеэрэлгэнүүдые барихаар хараалагдана. Шэнэ газарые ашаглахын тулада газар эдлүүрилтые ехээр механизацилха хэрэгтэй болоно.

1954 онойхидо орходоо 1958 ондо гурба дахин ехэ таряан, таба дахин ехэ овощь хуряагдаха байна. Энэл саг соо долоо дахин ехэ хартаабха, 12 дахин ехэ шэмэтэ тэжээл абтаха болохо юм.

Малай тэжээл нилээд ехээр абтадаг болохо байна.

Тэжээлэй һайн базатай болоходоо малайнь ашаг шэмэ горьтойгоор дээшэлхэ юм. 1955 ондо эбэртэ бодо малайнь толгой олон болохо, тиихэдээ үнеэдэй удельнэ хэмжээнь бүхы малайнь хахадынь шахуу болохо байна. Һаамхай үнеэн бүриһөө 2100 литр һү һаадаг болохо.

1958 ондо эдлүүриин 100 га газарта малажалай иимэ продукци абтаха: 18,5 центнер мяхан, тэрэ тоодо гахайн мяхан 14,6 центнер, һүн 113,2 центнер, нооһон 34,3 центнер, 14,3 мянган үндэгэн абтаха болоно.

Орооһото культурануудай тогтууритай үндэр баян ургаса абадаг болоходо нийтын малажалые улам саашань хүгжөөхэ бата бэхи база бии боложо үгэхэ байна гэжэ нүхэр Капустин элидхэлээ дүүргэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр конференцидэ хабаадагшад нүхэр Капустинһаа олон һонирхолтой, тус аймагай ажахыда хабаатай асуудалнуудые һураба.

Удаалуулан Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Залуцкий үгэ абажа, шэнэ газар ашаглалга аймагаймнай эрхэ байдалда бэелүүлэгдэжэ болохошье, заатагүй бэелүүлэгдэхэшье зорилго болоно гэбэ. Зүгөөр МТС хадаа колхозуудые хүдөө ажахын машинануудаар үшөөл дутуугаар хангана. «С—80» маркын трактор, бургааһа, модо арилгадаг ба бусад машинанууд дутамаг. Тиигээдшье зарим механизаторнууд даабарита ажалдаа хайша хэрэгээр хандана, бэрхэшээлтэй газарнуудынь тойроо... бэлшээри болохо ... халжархина гэжэ т...

Ленинэй нэрэмж... роном Сороковико... зарим механизатор... зар хахалхадаа ... эрилтэнүүдые дүүр... тогтобо.

Зооветинститудай ... мэрилэгшэ, хүдөө ... нуудай кандидат ... шэнэ газар эдлүүр... тын ба Иркутска ... хүдөө ажахын м... учна хүдэлмэрилэг... амжалтанууд тухай... таабхын ургасые э... лүүлхэ арганууд ту... тогтожо хэлэбэ. «М... ба колхозуудта ту... той боложо, турашал... байха гээшэ шухала...

«Коммунизм» кол... нүхэр Жарников ... гаар олоһон дүй ... хөөрэбэ. Республик... хүдэлмэрилэгшэд ... мэргэжэлтэдтэ бол... үзүүлнэгүй, хүдөө ... үсөөн ябана гэжэ т...

Удаань аймагай ... Хамуев, Тимлюйскэ ... тор нүхэр Кириков, ... рэмжэтэ колхозой ... Помазкин, землеус... Быков, «Коммуниз... рүүлэгшын орлош... сентьев ба бусад ү... лэгшэд шэнэ газар ... бэй бэелүүлэгдэхэ ... байһыень тэмдэглэ...

Саашадаа иимэ ну... цинүүдые хүдөө ажа... сад асуудалнуудаар ... ха гэжэ эдэнэр ший...

Редактор Д. Л. ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и ... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00691. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР.